

E 1126

✱

DUNÁNTÚLI ÁG. HITV. EVANG. EGYHÁZKERÜLETI

SOPRONI LYCEUM

ÁLLAMILAG SEGÉLYEZETT FÖGYMNASIUMÁNAK

ÉS

BÖLCSÉSZET-THEOLOGIAI FŐISKOLÁJÁNAK

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1896/7-IKI TANÉVRŐL.

KÖZZÉTESZIK :

GOMBOCZ MIKLÓS

főgymnasiumi igazgató.

POSZVÉK SÁNDOR

theologiai igazgató-tanár, lyceumi igazgató.

SOPRON.

Litfass atódja Röttig Gusztáv kő-, fény- és könyvnyomdája.

1897.

REV 85

✶

DUNÁNTÚLI ÁG. HITV. EVANG. EGYHÁZKERÜLETI

SOPRONI LYCEUM

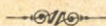
ÁLLAMILAG SEGÉLYEZETT FÖGYMNASIUMÁNAK

ÉS

BÖLCSÉSZET-THEOLOGIAI FŐISKOLÁJÁNAK

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1896/7-IKI TANÉVRŐL.

KÖZZÉTESZIK:

GOMBOCZ MIKLÓS

fögymnasiumi igazgató.

POSZVÉK SÁNDOR

theologiai igazgató-tanár, lyceumi igazgató.

SOPRON.

Litfass utódja Röttig Gusztáv kő-, fény- és könyvnyomdája.

1897.

REV 98

REV 2316

I.

Adatok a lyceum

(államilag segélyezett főgymnasium s böles. theologiai főiskola)

1896/97-ik évi történetéhez.

Az 1896/7-ik iskolai év a csendes, zavartalan munkásságnak éve volt. Ha jelentős mozzanatokban nem is volt oly gazdag, mint a megelőző tanév, melyhez a lélekemelő millenáris ünnepségek dicső emléke fűződik, — nem szűkölködik a végére siető jelen esztendő sem oly kidomborodó jelenségek nélkül, melyeknek intézeitünk évkönyveiben való nyilvántartására magunkat kötelezve érezzük.

E helyen csak azon mozzanatok kiemelésére szoritkozunk, melyek a lyceumnak, mint a főgymnasiumból s böles. theol. főiskolából álló egységes intézetnek közös ügyeire vonatkoznak. E kereten kívül esnek a két intézet sajátos fejlődésére vonatkozó azon adatok, melyek Értesítőnk IV. A) és B) fejezeteiben foglaltatnak.

a) Az iskolafenntartó egyházkerület s közégeinek éber figyelméről, gondos felügyeletéről s atyai jóindulatáról tesz bizonyosságot azon lankadhatlan buzgóság, mely a lyceum fejlesztése érdekében folyt beható tanácskozásokban jut kifejezésre. Az 1896-ik év június hó 24-én tartott nagy iskolai bizottsági ülés fontos javaslatai nem kis mértékben vették igénybe a m. é. egyházkerül. közgyűlés drága idejét. A kis iskolai bizottság a folyó iskolai évben négy ízben tartott ülést. A hatásköréhez tartozó ügyek elintézésével, illetőleg előkészítésével lehetővé tette azon nehéz feladat megoldását, mely az iskolai év végén ülésező nagy iskolai bizottságnak s az egyházkerület f. é. nyári közgyűlésének intézkedését teszi szükségessé.

Ft. s mélt. püspök ur ez évben is két ízben, még pedig az iskolai év elején s az első félév végén látogatta meg intézetünket, szóval-tettel buzdítva a tanuló ifjúságot kötelességeik komoly teljesítésére s a tanári kart magasztos hivatásuk betöltésére.

b) A tanári kar öt ízben tartott közös ülést. Tanácskozása a különböző beadványok elintézésén kívül, különösen a tápintézeti kedvezmények, az ösztöndíjak megszavazására vonatkozó javaslat megállapítására s a kezelése alatt levő alapokról vezetett számadást, a közös könyvtárt s egyéb ügyeket illető intézkedésre terjedt ki.

c) Az egészségi viszonyok köztudomás szerint Sopronban viszonylag kedvezők. A halandósági százalék, mint azt a statisztikai kimutatások igazolják, ezen a gondviseléstől oly gazdagon megáldott városban, a hazai testvérvárosokhoz viszonyítva, a legkedvezőbb. Városi hatóságunk elismerésre méltó buzgósággal egyengeti e téren is a haladás s a folytonos javulás útját. S az iskolafenntartó egyházkerület áldozatkészsége léjést tart a közegészségi tekintetben tett erélyes hatósági intézkedésekkel. Ifjainknak nemcsak szellemi, hanem testi jóléte felett is hiven örködik. Az intézeti orvos minden napon rendelkezésére áll a beteg tanulóknak, meglátogatja az intézetet, lakásukon a betegeket. A súlyosabb nyavalyában sinlődő, gondos ápolást igénylő beteg tanulók pedig a kitünően felszerelt soproni magánkórháznak e célra szolgáló külön diszes szobájában nyernek orvosi gyógykezelést, gondos ápolást s állapotuknak megfelelő teljes ételmezést, még pedig egészen díjtalanul. Az intézeti orvos által az 1896-ik polgári évben kiállított 446 rendelvényre jutottak betegeink a szükséges gyógyszerekhez, a mi 169 frt 99 krnyi költséget okozott. A magánkórházi betegszobában pedig ápoltatott (beleszámítva a tanítóképző intézeti növendékeket is, kikre e jótétemény kiterjed) 16 tanuló. Ezeknek gyógykezelése 333 ápolási napot s majdnem 350 frtnyi költséget vett igénybe.

d) Az ifjúság vallás erkölcsi s hazafias szellemének fejlesztése egyik főfeladata oly intézetnek, mely a hazai közmívelődés s a kizárólag erkölcsi célok megvalósítására törekvő evangélikus egyház érdekeit szolgálja. E célból a tanári kar az ifjúsággal mindegyik vasár- s ünnepnapon istentiszteleti gyülekezetté alakult. Havonként 2-szer 3-szor a helybeli templomban, 1-szer 2-szer pedig a disztermül szolgáló lyceumi tornacsarnokban tartattak a köz-, illetőleg ifjúsági istentiszteletek. A soproni gyülekezet nt. lelkészei, az intézet exhortátora, a

főgymnas. vallástanár, néha a theol. főiskolának harmadik évfolyambeli hallgatói közreműködésével. Az úri sz. vacsorának közös élvezete október hó 4-én s május hó 30-án s azt megelőzőleg az intézet falain belül végbemenő családi jellegű áhitatoskodás, a deprekáció bizonyára nem csekély mértékben szilárdította meg a köteléket, mely az egyházkerületi főiskola vezetőit s ifjuságát az egyházhoz s annak szent intézményeihez, valamint e nagy családnak egyes tagjait egymáshoz fűzi.

Egy új, a nagy tornacsarnok méreteinek megfelelő pedálos harmonium költségei fedezésére, a soproni gyülekezet, a kezelése alatt levő Seiler-Percz-Royko féle alapítvány terhére, 450 frtot folyósított. Ezen az orgonát pótló hangszer nemcsak iskolai ünnepélyeink diszének, de az áhitatos hangulatnak emeléséhez kiváló mértékben fog hozzájárulni.

Az egyházas szellem fejlesztése, a vallás-erkölcsi nevelés céljának állott szolgálatában a főiskolai ifjusági gyámintézeti egyesület, melyről értesítőnk VII. c) fejezetében külön is lesz szó.

e) A vallásos kegyelet fejlesztésére alkalmas eszközül kínálkoztak a közös iskolai ünnepélyek is. A theol. önképzőkör által október hó 31-én a reformáció emlékére a lyceumi tornacsarnokban rendezett ünnepély diszét az összes tanári kar és tanuló ifjuság jelenléte emelte. Az egyházkerületi tanítóképző-intézet közreműködése mellett ünnepeltük meg február hó 16-án a nagy a reformátornak, *Melanchthon Fülöpnek* születése négyszázados évfordulóját diszes közönség jelenlétében a következő műsorral:

1. „**Szent oltárod zsámolyán.**“ Beethoventől. Előadja a tanítóképző-intézeti énekkar.

2. **Emlékbeszéd.** Tartja Mohácsi Lajos theol. hallgató.

3. „**Erős várunk**“ harmonizálta Bach Sebestyén. Előadja a főgymnasiunomi vegyeskar.

4. **Melanchthon Fülöp** élet- s jellemrajza. Irta s felolvassa Pröhle Károly theol. hallgató.

5. „**Melanchthon**“ költemény Sántha Károlytól. Szavalja Gyalog István VIII. oszt. főgymnasiunomi tanuló.

6. „**73. zsoltár**“ Stein Károlytól. Előadja a tanítóképző-intézeti énekkar.

Az intézet jóltevőinek emlékére kapcsolatban az iskolai év ünnepélyes bezárásával, június 19-ére tervezett ünnepély pedig a következő program szerint fog lefolyni:

1. **A hit.** Beethoventől. Énekli a tanftóképzőintézeti énekkar.
2. **Beszéd.** Tartja : Mohácsi Lajos, III. évfoly. theol. főiskolai hallgató.
3. Tompa Mihály : **A költő fiához.** Szavalja : Arndt Gyula, VIII. oszt. főgymnasiumi tanuló.
4. a) Bellman: **Tánczdal.** Svéd ének.
b) **Csillag elég ragyog az égen.** Magyar népdal. Karra alkalmazta Allaga G. Énekli a főgymnas. énekkar.
5. **Búcsuszó a távozó ifjúsághoz.** Mondja : Poszvék Sándor, lyceumi igazgató.
6. Silcher: **Búcsu az iskolától.** Énekli : a főgymnas. énekkar.
7. **Hálaadó imádság.** Mondja : Jausz Vilmos, intézeti exhortátor.
8. **Isten dicsősége.** Beethoventől. Énekli a tanítóképzőintézeti énekkar.
9. **Rákóczi-induló.** Előadja a tanftóképző-intézeti zenekar.

f) A lyceumi könyvtár rendezésének nagy munkája be van fejezve, csak a selejtezésre vonatkozó javaslat van még függőben. A 993 frnyi költséggel kinyomatott két kötetes betűsoros jegyzék a nagy iskolai bizottság határozata folytán az egyházkerület összes lelkészi és esperesi hivatalai, valamint a lelkészi s tanítói egyesületek és a velünk csereviszonyban levő testvérintézetek részére díjtalanul bocsáttatott rendelkezésre. Elkészült az új leltári jegyzék is négy foliós kötetben. Mindez intézetünk gazdag szellemi kincstárának használatát, a haladás és folytonos művelődés érdekében való értékesítését könnyíti és előmozdítja.

g) Az évek óta áldásosan működő főiskolai nyugdíjintézetünk kebelében végbement változásról sem szabad megfeledkeznünk. 1896-ban a főgymnasiumi s tanítóképzőintézeti tanárok az 1894. 27. t.-cz. értelmében alakult országos tanári nyug- és gyámintézetbe felvétetvén, főiskolai nyugdíjintézetünk kötelékéből az iskolafenntartó egyházkerület által az érdekelt tanárok hozzájárulásával megállapított méltányos feltételek elfogadásával, kiléptek. A főiskolai nyugdíjintézet hatásköre jövőben csak a theol. főiskol. tanárookra szorítkozik.

h) A kis iskolai bizottság 1896-ban újra megalakított. Tagjai sorában üdvözljük az eddigi kipróbált erőket. Tápintézeti gondnoknak újabb három évi cyclusra megválasztott Renner János főgymnas. tanár. Töpler Károly dr. helyébe pedig, ki évek óta önzetlen buzgósággal végezte tanári nyugdíjintézetünk érdekében a számvevői munkát, Malatides Sándor nyug. főgymnas. tanár választott.

i) Végül mély hálás köszönetünk kifejezésével adunk számot azon kegyadományokról, illetőleg alapítványokról, melyekben az intézetünk iránt való meleg érdeklődés, az áldozatkész hitbuzgóság s

a hazai közoktatás szent ügyeért való nemes lelkesedés jut méltó kifejezésre. Befolyt:

1. A tápintézet javára:

Supplikáció utján 813 frt 23 kr, sz. k. Sopron város részéről 24 köbméter tüzelőfa 84 frt értékben; virtsologi Rupprecht Kálmán soproni lakos részéről farsangi ebédre 50 frt, egy lyceumi tanár menyegzője alkalmából az ebéd javítására 45 frt 20 kr; továbbá adakozott: Ludig Emánuel kukméri lelkész 5 frtot, Einhorn Ármin dr. kismartoni orvos 4 frtot, Laschober Mátyás kismartoni ügyvéd 4 frtot, Nagy Sándor nemes-dömölki lelkész 2 frtot, a kismartoni leányegyházközség 2 frtot, a szakonyi egyházközség 50 krt. Ezenkívül Szilvásy Márton dr. soproni ügyvéd gyümölcs-, a medgyesi egyházközség pedig jelentékeny termény-adományt bocsátott az intézet rendelkezésére. Összes pénzádomány 1.009 frt 93 kr.

2. A soproni egyházközség presbyteriuma egy nagy pedálos harmonium megvásárlására utalványozott a Seiler-Percz-Roykó alapítványból 450 frt — kr.

3. Az orvosi s ápol dai alap javára adott: a lyceumi deáksegélyző egyes. 35 frtot, Laschober Mátyás kismartoni ügyvéd 4 frtot, Einhorn Ármin dr. kismartoni orvos 4 frtot . összesen 43 frt — kr.

4. A magánkórházi alap javára: a főiskolai ifjusági zenetársaság az általa január 16-án rendezett hangverseny tiszta jövedelméből 150 frtot, a lyceumi deáksegélyző egyes. 25 frtot, Mogyoróssy Sámuel büki lakos 5 frtot, összesen 180 frt — kr.

5. Az 1869-ki maturánsok adományaiból létesült magánkórházi alap javára: Kheim Nándor budapesti kir. pénzügyminist. titkár 10 frt, Kapi Gyula tanítóképezdei igazgató Sopronban 5 frt, Hajas Endre sz.-andrási lelkész 5 frt, összesen 20 frt — kr.

6. A deáksegélyző egyesület javára: Einhorn

Átvitel 1.702 frt 93 kr.

Áttétel	1.702 frt 93 kr.
Ármin dr. kismartoni orvos 4 frtot, Laschober Mátyás kismartoni ügyvéd 4 frtot, . összesen	8 frt — kr.
7. A főiskolai tanári nyugdíj-alap javára:	
Ludig Emánuel kukméri lelkész	5 frt — kr.
8. A főgymnas. tornaalap javára: Szent- mártoni Radó Kálmán v. bels. titk. tanácsos, egyházker. felügyelő	60 frt — kr.
9. A főgymnas. segítő könyvtár javára:	
Zimmer Sándor soproni lakos	3 frt — kr.
10. Főgymnas. ösztöndíjúl Berzsenyi Jenő dr. Kemenes-Sömjénben	20 frt — kr.
16. A theol. főiskol. önképzőkör javára:	
Schreiner Károly dr., k. tanácsos Sopronban 10 frt, Papp József tanítóképezdei tanár Sopronban 6 frt, N. N. 5 frt, N. N. 16 kr. . összesen	21 frt 16 kr.
17. Gyurácz Ferencz püspök theol. pályamunkák díjazására 3 drb cs. és kir. aranyat.	
18. Theol. pályamunkák jutalmazására alapítványul: Ludig Emánuel kukméri lelkész . .	25 frt — kr.
Összeg	1,845 frt 09 kr

és 3 darab arany.

19. 1896. augusztus hó 26-án elhalálozott
özv. Hetyésy Pálné szül. Polacsek Juliánna
Csepregben 1895. november hó 21-én kelt végrendelete értelmében a középbüki 101. tjk. 214/5. hrsz. a. nyilvántartott $9\frac{535}{1600}$ kat. holdnyi szántóföldet hagyományozta intézetünknek, még pedig oly czélből, hogy az lyceumi ifjak javára ösztöndíjalapítványul értékesítsék. A földrészetet jelzálogilag terhelő 1335 frtnyi adósság törlesztése után az értékes birtok, esetleg az eladásából befolyó összeg jelentékeny alapítvánnyal gyarapítandja ösztöndíj alapunkat. Legyen a kegyes nőnek emlékezete áldott!

20. A cs. és kir. szab. déli vasutttársaságnak budapesti forgalmi igazgatósága a szünidőre hazautazó szegény tanuló ifjakat ez évben is ré-

szesítette azon elismerésre méltó kedvezményben, hogy nekik vonalainak féláron való használatát engedélyezte.

21. A Szabó Aladár budapesti tanár, Ludwig Emánuel kukméri lelkész, illetőleg Löw Fülöp locsmánczi lelkész szerkesztése alatt megjelenő vallás-erkölcsi folyóiratok, névszerint a »Hajnal«, »Bethanien«, a gyámintézeti »Flugblatt«, valamint az ugyanazon cél szolgálatában álló »Uj óramutató« számos példányban díjtalanul bocsátottak a tanuló ifjúságnak rendelkezésére.

A lyceumi könyvtár, az önképzőköri könyvtárak, a szertárak és önképzőkörök céljaira befolyt adományok, mennyiben itt nincsenek megemlítve, a megfelelő fejezetekben vannak nyilvánartva.

II.

Kormányzat, felügyelet.

A főgymnasiumból s philosoph.-theologiai főiskolából álló lyceum felett a felügyeletet gyakorolja a dunántúli á. h. evang. egyházkerület, mint fentartó testület, még pedig elnöksége, két szakbizottság s a főiskolai felügyelő közvetítésével.

A nagy iskolai bizottság elnökei: ft. s mélt. Gyurátz Ferencz püspök s nagymélt. Szentmártoni Radó Kálmán valós. belső titkos tanácsos, egyházkerül. felügyelő. Rendes tagok: Laucsek Jónás, Kund Sámuel, Stettner Gyula, Mészáros István, Bognár Endre, Bauer Adolf, Renner Henrik, Nagy Sándor, Horváth Sámuel, Brunner János, Stiegler Gusztáv, Zábrák Dénes a lelkészi karból; továbbá világi részről: dr. Schreiner Károly, dr. Haubner Rezső, Rupprecht Tassziló, Berzsenyi Dezső, Nádossy Kálmán, Takáts Dénes, Barcza Géza, Perlaky Elek, dr. Rátz Ottó, Müllner Mátyás, Gebhardt József, dr. Töpler Károly, Ritter Vilmos, Kund Frigyes; a tanári karból pedig: Poszvék Sándor, Gombocz Miklós, Kapi Gyula igazgatók és Bancsó Antal, Arndt János tanárok. Póttagok: Mód Lénárd, Madár Mátyás, Farkas Mihály, Tóth Gyula, Isó Vincze a lelkészi karból s világi részről: Laschoher Mátyás, Nagy János, Belák István, Hrabovszky István, Hajnal Endre, dr. Hering Zsigmond, Rupprecht József, Rüsck Frigyes.

A kis iskolai bizottság egyuttal alsóbb fegyelmi hatóság elnöke: Takáts Dénes főiskolai felügyelő. Tagjai: Brunner János, Stiegler Gusztáv, dr. Schreiner Károly, Gebhardt József, dr. Haubner Rezső, dr. Töpler Károly, Müllner Mátyás, Poszvék Sándor, Gombocz Miklós, Kapi Gyula igazgatók s Arndt János tanár, mint jegyző.

A legfőbb fegyelmi hatóság elnöksége: az egyházkerületi elnökség; tagjai: Bognár Endre lelkész, Laucsek Jónás, Kund Samu, Stettner Gyula esperesek, Rupprecht Tassziló, Berzsenyi Dezső, Nádossy Kálmán, Hrabovszky István felügyelők, Peregı Mihály és Bancsó Antal tanár.

Főiskolai felügyelő: Takáts Dénes egyházmegyei felügyelő, k. törvényszéki elnök.

III.

Közösügyek intézése.

Azon közösügyek, melyek a dunántuli á. h. evang. egyházkerület által Sopronban fentartott főiskolánknak ugy főgymnasiumi mint theol. intézetére egyiránt vonatkoznak, első sorban a két tanintézet tanáraiból álló lyceumi tanári értekezleten kerülnek tárgyalás alá. Ilyen a lyceumi könyvtár, a tanári kezelés alatt álló pénztár, az épület s. t. ügye. Oly ügyekre vonatkozó tanácskozmányokban, melyek főiskolánk harmadik intézetére, a lyceum kötelékén kívül álló tanítóképzőre is kiterjednek, részt vesznek a tanítóképző intézeti tanárok is. A három intézet tanáraiból alakult értekezlet hatásköréhez tartozik p. o. a tápintézeti s az ösztöndíjügy. A közösügyeket tárgyaló értekezleteket vezeti a lyceumi igazgató. Az ügykezelést teljesítik egyes intézeti közegek, — még pedig ez idő szerint mint:

1. lyceumi igazgató: Poszvék Sándor theol. főisk. igazgató-tanár,
2. lyceumi könyvtáros: Bancsó Antal, theol. tanár,
3. tápintézeti gondnok: Renner János főgymnas. tanár,
4. intézeti exhortátor: Jausz Vilmos theol. tanár,
5. pénztárkezelő: Thiering Károly. nyug. főgymnas. tanár,
6. ellenőr: Jausz Vilmos theol. tanár,
7. intézeti orvos: dr. Poszvék Lajos, kir. törvényszéki orvos.

A lyceum szolgálói: Németh Ferenc s Fürst Károly.

IV.

A lyceum alkatrészei.

A) Főgymnasium.

1. Adatok a főgymnasium 1896/7-iki történetéhez.

A tanév kezdete és befejezése. A lefolyt 1896/7-iki iskolai évet, a hó négy első napját igénybevevő beírások befejezése, a javító, felvételi és pótló vizsgálatok megtartása után szeptember hó 5-én nyitottuk meg istenitisztelettel s az iskolai törvények felolvasásával. Szeptember 7-én kezdődött a rendes tanítás s tartott június hó 9-ig, az évről osztályvizsgálatok kezdetéig. Június hó 19-én volt a tanév ünnepélyes bezárása s a bizonyítványok kiosztása.

Változások a tanári testületben. Tanári testületünk a lefolyt iskolai évben tetemes változáson ment át. Malatides Sándor és Thiering Károly kartársak, kik közül az első csekély megszakítással 1853., a második 1857. óta szolgálta intézetünket s a nevelés ügyét, még a tanév kezdete előtt nyugalomba léptek. A nyugalomba lépő tanároktól a tanári testület s az ifjuság a múlt évi évről ünnepélyen búcsuzott el. Az eltávozott két veterán tanár működésének és intézetünk körül szerzett érdemeinek méltatására az évi Értesítő szük kerete elégtelen. Nem pusztán az illendőségnek, hanem a benső meggyőződésnek s a tartozó kötelességnek engedve, itt röviden csak annyit jegyzünk meg, hogy a már-már megfogyott régi gárdának két jeles tagját veszítettük el ismét bennük, kiknek neve nemcsak intézetünk történetében, de a hálás tanítványok emlékezetében is sokáig élni fog.

A másik veszteség, mely intézetünket érte, Fejér Lajos kartárs távozása. Fejér Lajos, kit a mezőturi ev. ref. főgymnasium igaz-

gatójául választottak el, 1883 óta működött intézetünkben elismerésre méltó buzgósággal s a legszebb eredményyel.

Az így megüresedett tanszékek közül az államsegélyi szerződés értelmében, az egyházkerületnek mint fentartó testületnek ajánlatára, a Nagyméltóságú vall. és közoktatási miniszter ur 1896. évi július hó 8-án 34978. sz. alatt kelt rendeletével: a görög nyelvi s irodalmi tanszékre Bothár Dániel volt felső-lövői tanárt, a mennyiség-tani és természettani tanszékre Stromp Gyula volt tanítóképző-intézeti tanárt és a magyar nyelv s irodalmi tanszékre Vojtkó Pál eddigi helyettes tanárt nevezte ki rendes tanároknak.

Az 1896. június hó 24-én tartott egyházkerületi iskolai nagybizottság pedig: a latin nyelvi s irodalmi tanszékre Holczhammer János középiskolai okleveles s eddig theologiai főiskolai helyettes tanárt rendes tanárnak, Rosta Ferenc tanárjelöltet a görög-pótló tanfolyamra helyettes tanárnak választotta meg. Hetvényi Lajos felszentelt lelkész mint kisegítő vallástanár nyert alkalmazást a főgymnasium négy alsó osztályában.

Holczhammer János, Stromp Gyula, Vojtkó Pál tanároknak már eddig is ismert tanerőket nyert intézetünk, kikhez ugy kiváló szak-képzettség, mint lelkiismeretes munkásság tekintetében méltán sorakozik Bothár Dániel újonnan alkalmazott rendes tanár. Hasonló elismeréssel kell nyilatkoznunk Rosta Ferenc helyettes tanárról és Hetvényi Lajos kisegítő vallástanárról, kik egy évi működés után is teljesen igazolták a beléjük helyezett reményeket.

A tanulók száma a lefolyt tanévben is emelkedést mutat. Beiratkozott 425 nyilvános és 4 magán, vagyis összesen 429 tanuló, mely létszámoknak az egyes osztályok szerint való megoszlását az alább közlött statisztikai táblázatok tüntetik fel.

Az ifjuság egészségi állapota a lefolyt tanévben egészben véve kielégítő volt. Egy növendékünket azonban, Nagy Lajos V. oszt. tanulót, ki a szülői háznál keresett hosszas betegségében üdülést, a halál kiragadta körünkől. Áldás legyen emlékezetén, a szülők fájdalmát pedig enyhítse őszinte részvétünk.

Az intézeti orvos, dr. Poszvék Lajos úr kimutatása alapján az egészségügyre vonatkozólag a következő főbb adatokat közölhetjük: orvosi kezelésben részesült 61 növendék, kik mint járó betegek 240 rendelésben és mint ágyban fekvők 19 látogatásban vették igénybe az orvosi segílyt. Súlyosabb betegségben szenvedő volt 2, kik kö-

zül egy a helybeli magánbetegápolóban volt elhelyezve. A fertőző betegségekben szenvedők száma évről-évre kevesbedik. A himlőoltást az intézeti orvos október hóban végezte azon tanulókon, kik újraoltva még nem voltak, a szemvizsgálatot pedig szept. hó 27—30. napján teljesítette.

Az egészségi rendszabályok alkalmazása mellett gondunk volt az ifjuság vallás erkölcsi állapotára is, szigoruan őrködve a felett, hogy az ifjak ugy a főiskolai exhortációkban, mint a templomi istentiszteletben résztvegyenek. A confirmandusok oktatását, melyben 27 növendékünk vett részt, a lefolyt tanévben nt. Brunner János helybeli ev. lelkész végezte, a confirmatói ünnepélyt május hó 30-án tartva meg. A más hitfelekezeti tanulók saját hitoktatóik intézkedése szerint vettek részt vallási gyakorlataikban.

Az ifjuság fegyelmi állapota, valamint tanulmányi előmenetele, mint azt az alább közlött statisztikai adatok is igazolják, egészben véve szintén kielégítő. Súlyosabb fegyelmi esetet ez évi statisztikánk is csak néhány esetben mutat fel.

Az oktatás anyagát és mértékét a bevégzett tananyag czíme alatt közlöttek tüntetik fel; eredményéről pedig a vizsgálatokról szóló értesítések és az alább feltalálható rovatos kimutatások tanuskodnak.

A tanrendszerben lényegesebb változásként azt említhetjük fel, hogy a görög-pótló tanfolyamot a VII. osztályra is kiterjesztettük. A görög-pótló tanfolyamban résztvevő tanulók száma: az V. oszt.-ban 17, a VI. oszt.-ban 17, a VII. oszt.-ban 18.

A rendkívüli tantárgyakat mint: francia nyelvet, gyorsírást, szabadkézi rajzot, a zenét és műéneket, a kardvívást, amint erről a megfelelő helyen adott részletes tudósítások is eléggé tanuskodnak, a lefolyt évben is számos növendék tanulta. Az ifjuság öntevékenységről tanuskodik az ifjusági »Magyar társaság« látogatottsága, melynek működéséről részletesebben szintén alább számolunk be.

A szemléltető eszközök s egyéb beszerzett oktató eszközök a főgymnasiumi szertárok s gyűjtemények rovata alatt vannak felsorolva. Ugyanott fel van tüntetve, a legközelebbi időben felvett leltárok alapján, a természettani és természetrajzi szertárnak és gyűjteménynek jelenlegi állapota is. S midőn ezt felemlítem, nem muiaszthatom el, hogy a megnevezett szertárok őreinek, Renner János és Gecsányi Gusztáv kartársaknak a leltár szakszerű, sok időt és munkát igénylő összeállításáért e helyen is őszinte köszönetet ne mondjak.

Nem számítva az érettségi vizsgálatok ügyében tartott tanácskozásokat, a lefolyt tanévben összesen 13 tanári ülést tartottunk, hármát a tanulók előmenetelének s magaviseletének ellenőrzésére, tizet folyó ügyek elintézésére.

Látogatások. Az egyházkerület képviselőjében a főtiszt. s méltóságos Gyurácz Ferencz püspök ur első ízben szeptember havában, másodízben a félévi ismétlések idején látogatta meg főgymnasiumunkat. Május hó 8-án pedig szerencsénk volt egyházkerületünk világi felügyelőjét, Szentmártoni Radó Kálmán valóságos belső titkos tanácsos Ő Nagyméltóságát is körünkben üdvözölhetni. Nagytiszteletű Renner Henrik esperes és Zábrák Dénes lelkész urak az első félév végén és a tanév végén látogatták meg intézetünket, hogy mint a főtiszt. s mélt. Püspök ur megbízottjai az első félévi ismétléseken és az évváró vizsgálatokon résztvegyenek.

Nagyságos dr. Németh Antal kir. tanácsos és a győri tankegyházkerület főigazgatója, mint a magas kormány megbízottja november hó 16. s következő napjain látogatta meg középiskolánkat s tapasztalatait a 25-én tartott értekezleten közölte a tanári testülettel.

Ünnepélyek és kirándulások. Az elmúlt évek szokásához képest a lefolyt tanévben is megülte az ifjuság a főiskola másik két intézetével együtt a reformatio ünnepét és márczius 15-ikének hazafias ünnepét az ifjusági »Magyar-társaság« diszülésében, melyen a főgymnasiumi tanári kar is jelen volt.

Mint már a tavali Értesítőben is jeleztük, a Budapesten tartott múlt évi milleniumi országos ifjusági tornaversenyen intézetünk 46 tanulóval vett részt. Az eredményt akkor nem közölhetvén, ide iktatjuk, hogy a megnevezett versenyen intézetünk három növendéke kapott kitüntetést, u. m.: Arndt Gyula akkori VII. oszt., Kalabits Zsigmond szinte VII. oszt. tanuló ezüst érmet, Nigrinyi János V. oszt. tanuló bronzérmet. Az idei pécsi kerületi tornaversenyen több fontos oknál fogva sajnálatunkra részt nem vehettünk. A Gyorsiró Körnek, az Orsz. Gyorsiró egyesület őszi versenyén s tavaszi correct stenogrammi pályázatán elért sikeréről a megfelelő rovat emlékezik meg.

Segélyügy és adományok. Azon különböző minőségű és mennyiségi segélyösszegek, melyekben a főgymnasiumi tanulók a lefolyt tanévben részesültek VII. alatt; a befolyt adományok ellenben I. alatt vannak, a megfelelő czimek alatt felsorolva. E helyen csak

a következő adományokról emlékezünk meg. Nagyságos Takáts Dénes törvényszéki elnök s főiskolai felügyelő ur az ifjusági »Magyar-társaság«-nak ez évben is egy aranyat volt kegyes felajánlani. Liptay Pál budapesti gazdasági gépgyárigazgató ur az ifjusági könyvtárnak 14 kötet könyvet adományozott, míg Szabó Aladár budapesti ev. ref. theologiai tanár ur, a »Hajnal« szerkesztője »Uj óramutató« című művének 32 példányát ajánlotta fel, oly czélből, hogy a tanév végén érettségi vizsgálatot tett növendékeink között osztassanak ki. Hetvényi Lajos segéd vallástanár ur pedig »A gyermek és ifju példaképe« című ifjusági istenitiszteleten mondott s nyomtatásban megjelent egyházi beszédének jövődelméből az alább felsorolt vallásos tartalmu s építő irányu könyveket adta át az igazgatóságnak szintén oly czélből, hogy azok szorgalmas és jóérkölesü gymnasiumi tanulók közt jutalomkönyvek czimén osztassanak ki, a megjutalmazottak fejlettségének és érettségének megfelelőleg. A felajánlott könyvek: Koszoru 16 köt. Miatyánk képekkel. 5 füz. Elbeszélések a reformatio történetéből. 2 köt. Gyurácz Ferencz: Luther Márton élete. Sántha Károly: Örangyal. 1 köt. Szabó Aladár: Lelki harmat. 3 köt. Jones Mari, vagy az angol bibliaterjesztő társaság megalakulása. 1 köt. Kenessey Béla: Keresztyén tanítások. 1 köt. Farkas József: Az Ur Siona vagy a ker. egyház 19 százéves történelme. 3 köt. A megjutalmazott tanulók: az I. osztályból: Dorner Emil, Kemény Károly, Jausz Károly, Marusák Dezső, Ovádi Mihály, Schmidt János; a II. osztályból: Arndt János, Bancsó Pál, Kund Jenő, Laucsek Aladár, Porkoláb Elek, Szalber Lajos, Wallandt Károly; a III. osztályból: Brunner János, Fuhrmann Béla, Horváth Olivér, Lukácsy Jenő, Markóczy Imre, Mód Aladár, Rónai Gyula, Somogyi Gyula; a IV. osztályból: Kovács János, Matyák Elemér, Németh Gyula, Reisner József, Schroedl József, Szabó István, Szalay Mihály, Szalay Samu; az V. osztályból: Brunner Emil, Jánosy Károly; a VI. osztályból: Nigrinyi János, Takáts Elek; a VII. osztályból: Mártony Elek, Petter Gyula.

Midőn a felsorolt segélyekért és adományokért hálás köszönetet mondok, meg kell emlékeznem magának az ifjuságnak a közügyek iránt tanusított érdeklődéséről is, melyszerint ez évben is adakozott több különféle természetű jótékonyági s humanus czélra. E mellett a VII. alatt közlött kimutatás szerint az egyes osztályok a főiskolai gyámintézethez, s a lyceumi deáksegélyző-egylethez is tetemesebb összegekkel járultak.

2. Tanári kar és tantárgybeosztás.

a) Főgymnasiumi rendes tanárok.

1. Arndt János, tanította a magyar nyelvet és irodalmat a IV, VI, VIII, a német nyelvet a IV, a történelmet a IV. osztályban; heti óráinak száma 16. — A Magyar Társaság elnöke.

2. Bothár Dániel, tanította a görög nyelvet és irodalmat az V, VI, VIII. osztályban; a német nyelvet a III. osztályban; heti óráinak száma: 18.

3. Gecsányi Gusztáv, tanította a földrajzot az I, II, VII, a természetrajzot a IV, V, VI. osztályban; heti óráinak száma: 18. Ezenkívül tanította a tornát az V—VIII. osztályban heti 9 órában. A természetrajzi gyűjtemény őre.

4. Gombocz Miklós, főgymnásiumi igazgató, tanította a történelmet a VI, a bölcsészetet a VIII, s a görögpótló irodalmi részét a VI. osztályban; heti óráinak száma: 8.

5. Haniffel Sándor, tanította a német nyelvet és irodalmat az V, VI, VII, VIII, a latin nyelvet a IV-ik osztályban, heti óráinak száma: 17. Ezenkívül tanította a francia nyelvet, mint rendkívüli tantárgyat heti 4 órában.

6. Holeczhammer János, tanította a latin nyelvet és irodalmat az V, VI, a történelmet az V, VIII. osztályban; heti óráinak száma: 18.

7. Király Béla, tanította a latin nyelvet és irodalmat a VII, VIII, — a görögnyelvet a VII. osztályban; heti óráinak száma: 16. Ezenkívül tanította az éneket heti 5 órában. A főgymnásiumi tanári értekezletek jegyzője.

8. Renner János, tanította a mennyiségtant az V, VII, VIII, — a természettant a VII, VIII-ik osztályban; heti óráinak száma: 17. A természettani szertár őre.

9. Scheffer Károly, tanította a latin és magyar nyelvet az I-ső osztályban; heti óráinak száma: 13.

10. Stromp Gyula, tanította a mennyiségtant az I, II, III, IV. és VI. s a phys. földrajzt a III. osztályban; heti óráinak száma: 18. Ezenkívül tanította a tornát az I—IV. osztályban heti 9 órában.

11. Zvarinyi Lajos, tanította a rajzoló geometriát az I, II, III, IV. — a görögpótló rajzot az V, VI, VII, — a szépírást

az I, II-ik osztályban; — heti óráinak száma: 18. Ezenkívül tanította a szabadkézi rajzot heti 4 órában. — A gyorsírói kör elnöke.

12. Vojtkó Pál, tanította a magyar nyelvet s irodalmat a III, V, VII, a latin nyelvet a III, s a görögpótló irodalmi részét a VII-ik osztályban; heti óráinak száma: 17.

13. Rosta Ferencz helyettes tanár, tanította a magyar és latin nyelvet a II, a görögpótló irod. részét az V, s a történelmet a III. osztályban; heti óráinak száma: 18.

b) Vallás tanárok.

14. Bancsó Antal theol. r. tanár, tanította a vallástant az V, VIII-ik osztályban, heti óráinak száma: 4.

15. Jausz Vilmos theol. r. tanár, tanította a vallástant a VI, VII-ik osztályban, heti óráinak száma: 4.

16. Hetvényi Lajos segéd tanár, tanította a vallástant az I, II, III, IV-ik osztályban; heti óráinak száma: 8.

c) Más felekezetek hitoktatói.

17. Millner Lajos karkáplán, oktatta a róm. kath. növendékeket heti 2 órában.

18. Grünwald Manó rabbi, oktatta az izraelita tanulókat heti 4 órában.

3. Végzett tananyag.

a) Rendes tantárgyak.

I. osztály.

Osztályfő: Zvarinyi Lajos.

1. **Vallástan.** Heti óraszám 2. K-szövetségi történetek. K. k. Bereczky S. Bibliai történetek. Tr.: Hetvényi Lajos.

2. **Magyar nyelv.** Heti óraszám 6. Egyszerű mondat és mondatrészek; a fő- és mellékmondat megkülönböztetése. A teljes alaktan, tekintettel a hangtani módosulásokra is. Szóképzés. Elbeszélő, prózai és költői olvasmányok elemzése és emlékelése. Írásbeli dolgozatok. K. k. Szinnyei J.: nyelvtan és olvasókönyv. I. r. Tr.: Scheffer Károly.

3. **Latin nyelv.** Heti óraszám 7. A név- és igeragozás fontosabb alakjainak begyakorlása megfelelő olvasmányok alapján. Egyes mondatok s összefüggő szakaszok szó- és írásbeli fordítása és elemzése. K. k. Schultz D. Kisebb nyelvtana, olvasó- és gyakorló könyve. Tr.: Scheffer K.

4. **Földrajz.** Heti óraszám 4. A magy. királyság részletes ismertetése után Európa többi országainak tárgyalása. K. k. Dr. Némethy K. s Cserei földrajza. Tr: Gecsányi Gusztáv.

5. **Mennyiségtan.** Heti óraszám 3. A tizes számrendszer. A négy számolási művelet egész számokkal és tizedes törtekkel. A négy számolási művelet begyakorlása megnevezett számokkal. A számok oszthatósága s a legkisebb közös többes. A közönséges törtek négy alapművelete. K. k. Močnik—Schmidt. Tr.: Strop Gyula.

6. **Rajzoló geometria.** Heti óraszám 3. a) Planimetria: pontok, vonalak, szögek. Három-, négy-, sokszög és a kör. Sikidomok összeillősége, symmetriája, hasonlósága és területe. b) Rajz: mértani rajzolás elemei, görög meanderek, csillagidomok. K. k. Hornischek: Rajzológeometria. I. Tr.: Zvarinyi Lajos.

7. **Szépírás.** Heti óraszám: 1. Magyar írás kis- és nagybetűkkel K. k. Vajda P.: Szépírási minták. T. Zvarinyi Lajos.

8. **Ének.** Heti óraszám 1. Hangjegyek ismertetése: a legszokottabb chorálok, világi dalok egy és két hangon. K. k. Kapi Gy. Kis dalkönyvecske. Tr: Király Béla.

9. **Torna.** Heti óraszám 2. Szabad gyakorlatok: különféle állások, egyszerű tag-szabadgyakorlatok, járás, futás, birkózó és társas szabadgyakorlatok. Katonai- és torna-rendgyakorlatok osztálytornázással. Labdajáték. Tr.: Strop Gyula.

II. osztály.

Osztályfő: R o s t a F e r e n c z.

Vallástan. Heti óraszám 2. Ujszövetségi történetek K. k. Bereczky S.: Bibliai történetek. Tr.: Heivényi Lajos.

2. **Magyar nyelv.** Heti óraszám 5. A határozók tana. Összetett mondatok. Mellérendelt és alárendelt mondatok. Kellő számú olvasmány megfelelő feldolgozásban, elemzés, tartalmi és tárgyi magyarázatokkal. Költemények betanulása, főtekintettel az értelmes hangsúlyozásra és előadásra. Kéthetenként dolgozat. K. k. Szinnyei J. nyelvtan és olvasókönyv. II. Tr.: Rosta Ferencz.

3. **Latin nyelv.** Heti óraszám 7. A rendhagyó perfectumok és supinumok, rendhagyó és hiányos igék, személytelen igék, határozók, elöljárók, kötőszók. Megfelelő olvasmányok fordítása latinból magyarra és magyarból latinra. Kéthetenként írásbeli dolgozat; könyv nélküli tanulás. K. k. Schultz—Dávid nyelvt. és Dávid J. olvasókönyv. Tr.: Rosta Ferencz.

4. **Földrajz.** Heti óraszám 4. Ázsia, Afrika, Amerika és Ausztrália ismertetése. Őszi és tavaszi növények ismertetése. K. k. dr. Némethy s dr. Cserei. Földrajz. Tr.: Gecsányi Gusztáv.

5. **Mennyiségtan.** Heti óraszám 4. Közönséges és tizedes törtek; egyszerű viszonyok és arányok; egyszerű hármas szabály; tőke, kamat, százalék és időszámítások. K. k. Mocnik—Schmidt. Tr.: Stromp Gyula.

6. **Rajzoló geometria.** Heti óraszám 3. a) Stereometria: A térbeli pont, egyenes, sík relativ helyzetei, lapszögek és testszögek; geometriai testek, kocka, hasábok, romboedron, paralelepipedon, szabályos testek, gúla, kúp, henger, gömb. Mértani testek összeillősége, symmetriája, hasonlósága, felszíne, köbtartalma. b) Rajz: egyszerűbb mértani testek axonometrikus rajzolása, összetettebb meanderek és rosetták. Testminták készítése. K. k. Hornischek K.: Rajzoló geometria II. Tr.: Zvarinyi Lajos.

7. **Szépírás.** Heti óraszám 1. Folyékony magyar és német írás. Tanár: Zvarinyi Lajos.

8. **Torna.** Heti óraszám 2. Az első osztály tornaanyaga megtoldva több szer-gyakorlattal és kéttagu egyenoldalú összetett szabadgyakorlatokkal, kéziszerkeg segélyével is. Társas és labdajáték. Tr.: Stromp Gyula

III. osztály.

Osztályfő: Vojtkó Pál.

Vallástan. Heti óraszám 2. Az egyház, különösen a hitjavítás története s a magyar prot. egyház története. K. k. Bereczky S. A ker. egyház rövid története. Tr.: Hetvényi Lajos.

2. **Magyar nyelv.** Heti óraszám 4. Rendszeres magyar nyelvtan. A hangsúlyos vers ismertetése. Olvasmányok: leírások és elbeszélések, részletek a magyar nemzet történetéből. Könyv nélkül: A jó öreg korecsmáros. Családi kör, Kont, Hunyadi, Mátyás anyja, Mátyás király Gömörben, Hymnus, Szózat. Írásbeli

megfelelő dolgozatok. K. k. Szinnyei J.: Rendszeres magyar nyelvtan és magyar olvasókönyv III. Tr.: Vojtkó Pál.

3. **Latin nyelv.** Heti óraszám 6. Az egész esettan megfelelő írásbeli gyakorlatokkal; az acc. cum inf. és abl. abs. gyakorlati ismertetése. A szóképzéstan folytonos gyakorlása. Megfelelő olvasmányok az olvasó- és gyakorlókönyvből s minden második héten írásbeli gyakorlatok magyarból latinra. K. k. Schultz-Dávid: latin nyelvtan és Dávid: latin olvasó- és gyakorló-könyve. Tr.: Vojtkó Pál.

4. **Német nyelv.** Heti óraszám 4. Olvasmányokkal kapcsolatban az alaktanból: név- és igeragozás, a szóképzés elemei; a mondat- tanból: a mondatrészeknek, a fő- és mellékmondatnak gyakorlati megkülönböztetése. Prózai és verses olvasmányok s azoknak magyarból németre s németből magyarra való fordítása. Szótanulás az olvasmánnyal kapcsolatban. Egyes költői és prózai darabok betanulása. Írásbeli gyakorlatok. K. k. Fleischhacker M. Fr. és dr. Kárpáti K.: német nyelvt. és német olvasókönyv. Tr.: Bothár Dániel.

5. **Történelem.** Heti óraszám 4. Magyarország története áttekintésben, különös tekintettel egyes fontosabb korokra. Az osztr. magyar monarchia politikai földrajza. K. k. Varga Ottó: A magyarok története. Tr.: Rosta Ferencz.

6. **Földrajz.** Heti óraszám 2. Fizikai és matematikai földrajz elemi: a physika főbb törvényei: előismeretek, nehézség, a nehézségerő hatása a cseppfolyós és légnemű testekre, a hang, világosság, mágnesség, elektromosság. A föld mint világtest. A földgömb szárazsága, vize, légköre és belseje. K. k. dr. Schmidt: Physika és fizikai földrajz. Tr.: Stromp Gyula.

7. **Mennyiségtan.** Heti óraszám 3. Összetett viszonyok és arányok, összetett hármasszabály. Kamatszámítás. Lerovat, határidő számítás, arányos osztás, vegyítés és lánczszabály. K. k. Mocnik-Schmidt. Tr.: Stromp Gyula.

8. **Rajzoló-geometria.** Heti óraszám 2. a) Constructiv planimetria: háromszögek, négyszögek, sokszögek összeillősége, symmetriája, hasonlósága és területe; körtan. b) Rajz: A fentebbiekre vonatkozó constructiv gyakorlatok, a helyszín rajzolás elemei. K. k. Mendlik-Schmidt: Rajzoló geometria III—IV. Tr.: Zvarinyi Lajos.

9. **Torna.** Heti óraszám 2. Rövid ismétlése az I. és II. oszt. tornaanyagának. Roham és lebegőállás, térdelés, fekvőtámasz. Tagszabadgyakorlatok, különösen a karvágások, körzések, törzslendítések,

lábütések, lábkörzések stb. Műjárások, kitartó futás. A rendgyakorlatokból: kettősrendek képzése, kanyarodások, fejlődések. Háromtagu összetett szabadgyakorlatok, sulyzók és rudak segélyével. Szergyakorlatok folytatólagosan. Labdajáték. Tr.: Stromp Gyula.

IV. osztály.

Osztályfő: Arndt János.

A. **Vallástan.** Heti óraszám 2. Keresztyén hit- és erkölcsan. K. k. Bereczky S.: Hit- és erkölcsan. Tr.: Hetvényi Lajos.

2. **Magyar nyelv.** Heti óraszám 4. Arany J. Toldi-jának tartalma, szerkezete s a költői stílus sajátosságai. Stilisztika. Toldi: I., II., III., IV., VI., IX. éneke könyv nélkül. Prózai olvasmányok s tartalmuk szabad elbeszélése. Szavaiati kísérletek. Írásbeli dolgozatok. K. k. Lehr Alb: Arany János: Toldi. Góbi Imre: Stilisztika. Tr.: Arndt János.

3. **Latin nyelv.** Heti óraszám 6. A függő mondatok; a mód- és időtan rendszeresen; olvasmány alapján az összetettebb mondat-szerkezet; az oratio obliqua és költői olvasmánynyal kapcsolatban a hangmértan vázlata. Olvasmány: Phaëdrus 13 meséje; Ovidiusból: Daëdalus és Icarus, Remus halála; Philemon és Baucis, Achilles halála. Liviusból: Rómának a galloktól történt elfoglalása és Camillus, az első samnit háboru, a latinok ellen viselt háboru s a második samnit háboruból egy rész. Írásbeli dolgozatok. K. k. Schultz-Dávid: latin nyelvtan és Dávid István: latin olvasókönyve. Tr.: Haniffel Sándor.

4. **Német nyelv.** Heti óraszám 3. Az összetett mondatok: egymás mellé és egymás alá rendelt mondatok taglalása. A szóképzési tannak kiegészítése s a nyelvtan rendszeres áttekintése. Fordítás és elemezés. Prózai és verses olvasmányok s azok tartalmának magyar és német nyelven való szabad elbeszélése. Könyv nélkül: A jó bajtárs, Az alpesi vadász, A dalnok, A király és a földmives, A tábori lelkész, A vándorharang, A szegény madárka, A zivatar, Vadrózsa, Megnyugvás, A beteg gyermek. K. k. Fleischacker M. Fr. és dr. Kárpáti K.: Német nyelvtan és olvasókönyv II. Tr.: Arndt János.

5. **Történelem.** Heti óraszám 3. Történelem előtti idők. A napkeleti népek vázlatos, a görög és római népek részletes története a

császárság megalapításáig. K. k. Ribáry F.: Világtörténelem I. Tr.: Arndt János.

6. **Természetrajz.** Heti óraszám 3. Chemiai előismeretek. Az ásványok természettani és chemiai tulajdonságai; ásványrendszertan. Nevezetesebb kőzetfajok leírása után geologia. K. k.: Dr. Róth S.: Ásványtan. Tr.: Gecsányi Gusztáv.

7. **Mennyiségtan.** Heti óraszám 3. Az algebra alapfogalmai. Az absolut számok összeadása és kivonása; a negatív szám; egytaguak összeadása és kivonása. Szorzás: absolut számok szorzása, algebrai számok szorzása; összegek hatványozása. Osztás: egy és többtaguak osztása. A törtszámokkal való műveletek; geometriai haladványok: az egész számok oszthatósága, közösmérték és többszörös. Az egyenletek fogalma s az első foku egyenletek rendezése. K. k. Mocnik-Klamarik-Wagner. Tr.: Stropm Gyula.

8. **Rajzoló-geometria.** Heti óraszám 2. a) Constructiv planimetria folytatása: Ellipsis, hyperbola, parábola, ciclois, evolvens. Az orthogonális ábrázolás elemei, egyszerűbb tárgyak alap- és homlokrajza. b) Rajz: a fentebbiekre vonatkozó constructiv feladatok, egyszerűbb tárgyak orthogonális ábrázolása. K. k. Mendlik-Schmidt: Rajzoló-geometria. Tr.: Zvarinyi Lajos.

9. **Torna.** Heti óraszám 2. Különböféle állások, szabadgyakorlatok: karvágás, körzés, törzslendülés stb. Könnyebb fajta műjárások; kitaró és gyorsfutás; társas és összetett szabadgyakorlatok egyoldalu mozgással. Katonai és tornázó rendgyakorlatok jellemzőbb alakzatokban. Szergyakorlatok az osztály fejlettségének megfelelő eszközökön és mértékben. Mozgó játékok. Tr.: Stropm Gyula.

V. osztály.

Osztályfő: H o l e z h a m m e r J á n o s.

1. **Vallástan.** Heti óraszám 2. A szent irásnak s egyes könyveinek, a szent földnek s a zsidók főbb vallási szokásainak ismertetése. K. k. Pálffy J.: A szent irásnak sat. ismertetése. Tr.: Bancsó Antal.

2. **Magyar nyelv.** Heti óraszám 3. Egyes kisebb költői művek: románczok, balladák s alanyi költemények elemzése. Szerkesztéstan. Megfelelő olvasmányok s írásbeli dolgozatok. K. k. Dr. Badiés: Petőfi válogatott költeményeinek magy. Gregus-Beöthy: Magy. balladák. Góbi Imre: Szerkesztéstan, Tr.: Vojtkó Pál,

3. **Latin nyelv.** Heti óraszám 6. A Dávid-Pozder-féle Anthologiából elemező és folyó olvasással: Ovid: V. Matronalia ünnep, IV. A költő barbárnépek között. III. A költő élete. A beteg költő. — Catull. I, II, III, VI, VIII, X, XI, XII. versei. Vergil. V. A tavasz. IV. Italia. IX. A méhek élete. VII. A nemes ló. III. A szükség fejleszti az emberi észet. — Horatius: I. Ajánlás. VI. Megtérés. VIII. Arany középszer. XIII. Melpomene. — Martialis: I, II, III, VI, VII, IX, XIV, XVI, XXVII. — Kapcsolatosan az ó classici versformák. — Livius: XXI. 1—29, 32—37, 39, 45—49. — Az olvasott írók életrajza röviden. Régiségek alkalmilag az olvasmányok természete szerint. Stílusgyakorlatok az auctorok nyomán; ugyanesak ezekhez fűződő nyelvtani ismétlés. Tr.: Holzhammer János.

4. **Görög nyelv.** Heti óraszám 5. Az első és második fő declináció; melléknevek, melléknevek és határozók fokozása; számnevek, névmások. Első főigeragozás, egyes rendhagyóságok az első négy osztály igéinél. Kéthetenként írásbeli dolgozat. K. k. Curtius—Abel: Görög nyelvtana és Hintner Schill gyakorlókönyve. Tr.: Bothár Dániel.

5. **Görögpótló.** a) Irodalmi rész. Heti óraszám 2. A magyar irodalom megújulásának kora: Kármán, Berzsenyi, Kazinczy és Kölcsey életében és munkáiban feltüntetve. Olvasmányok: az Uraniából: a nemzet csinosodása; Kölcsey emlékbeszédei Berzsenyi és Kazinczy felett. — Országgyűlési izenetek a magyar nyelv ügyében. Költőkből szemelvények. — Thukydides élete s munkájának I, II, III könyvéből szemelvények. Történeti áttekintés. Állami régiségek, különösen az alkotmányformák és fejlődésük; a görög államok viszonya egymáshoz. Sparta, Athen, Attika lakossága; törvényhozó hatalmak és tisztviselők. K. k. Dr. Badiés F.: Magyar irod. olvasókönyv. I. Hegedüs: Thukydides fordít. — Schill. S.: Görög régiségek. Tr.: Rosta Ferencz. — b) Rajz. Heti óraszám 2. Stilizált levelek és virágok. Keleti díszítmények rajzolása egyszerű színezéssel Várdai, Hänselmann és mások rajzai után. Tr.: Zvarinyi Lajos.

6. **Német nyelv.** Heti óraszám 3. Válogatott románczok Herder Cid-jéből és prózai olvasmányok. 10 Cid-románcz könyv nélkül is. Írásbeli dolgozatok, nyelvtani ismétlés. K. k. Dr. Szemák I. német olvasókönyv III. Fleischhaecker M. Fr. és Dr. Kárpáti K. német nyelvtan. Tr.: Haniffel Sándor.

7. **Történelem.** Heti óraszám 3. A római császárok kora. A keresztyénség terjedése, a népvándorlás; új államok keletkezése, az izlam,

pápaság, hűbértség, kereszteshadak, a középkori intézmények bukása. K. k. Dr. Ribáry F.: Világtörténelem. II. Tr.: Holczhammer János.

8. **Természetrajz.** Heti óraszám 2. Növénytan: a növények alaki és szerkezeti sajátosságai. A növények gyűjtéséről és conserválásáról. A nevezetesebb családok rendszertani tárgyalása, betetőzve kirándulásokkal. K. k. Róth S.: Növénytan. Tr.: Gecsányi Gusztáv.

9. **Mennyiségtan.** Heti óraszám 4. a) Algebra: Első foku egyenletek egy, két s három ismeretlennel; kéttagúak positiv egész kitevős hatványai, számtani haladvány, négyzetgyök, másodfoku egyenletek megfejtése. b) Geometria: A planimetria főbb tételei. K. k. Mocnik-Klamarik-Wagner: Algebra és Geometria. Tr.: Renner János.

10. **Torna.** Heti óraszám 2. Ellenoldalu szabadgyakorlatok kézi szerrel és a nélkül; katonai és tornázó rendgyakorlatok különböző alakjai; szerek; játékok. Tr.: Gecsányi Gusztáv.

VI. osztály.

Osztályfő: Gecsányi Gusztáv.

1. **Vallástan.** Heti óraszám 2. A keresztény egyház története: ó- és középkor s a reformatió. K. k. Pálffy J.: Egyháztörténet. Tr.: Jausz Vilmos.

2. **Magyar nyelv.** Heti óraszám 3. A dráma szerkezete Shakespeare: Julius Caesarja alapján. Rhetorika: a prózai műfajok elmélete, tekintettel történeti fejlődésükre. Havonként írásbeli dolgozat. K. k. Góbi Imre: Rhetorika s olvasókönyv. Tr.: Arndt János.

3. **Latin nyelv.** Heti óraszám: 6. Vergil: Aeneis: I. ének s a II-dik énekből 335 sor. Vergil élete, művei: De bello Jugurth. 1—17, 20—36 és 36—63 utóbbirész cursim. Megfelelő régiségek, jobbára a hadi- és hitélet köréből. Sallust. élete. Stilusgyakorlatok az olvasmány kapesán. K. k. Aeneis ed. Pirchala. Sallust. ed. Bartalmalmosi. Tr.: Holczhammer János.

4. **Görög nyelv.** Heti óraszám 5. A nyelvtan befejezése: az igék V—VIII. osztálya. Xenophon: Anabasis: I, II, III. könyv. Minden második héten írásbeli dolgozat, fordítás magyarból görögre. K. k. Khrestomathia dr. Schenkl-Elischer. Curtius-Abel görög nyelvt. Hintner-Schill gyakorlókönyv. Tr.: Bothár Dániel.

5. **Görögptől.** a) Irodalmi rész: Heti óraszám 2. A XVII. és XVIII. század prózai irodalmának főbb képviselői. Ezeknek

élete, kora, munkálkodása: egyes főbb munkáikból szemelvények megfelelő tárgyi magyarázatok kíséretében. Homeros Iliásának s Odysseiájának kivonatos ismertetése, mindkét eposzból szemelvények különös tekintettel a legfontosabb helyekre; kapcsolatban a Homeros-kérdés tárgyalása, régiség-tani ismertetések az olvasmánynyal kapcsolatban: K. k. Badics E. Magyar irod. olvasmányok II.; Csengeri: Homeros Iliása, Gyomlay: Homeros Odysseiája, Schill S.: Görög régiségek. Tr.: Gombocz Miklós. b) **Rajz**; Heti óraszám 2. Renaissance diszitményi elemek; oszlopfők, párkányzatok rajzolása. Várdai, Hänselmann s mások lap- és domboru mintái után. Tr.: Zvarinyi Lajos.

6. **Német nyelv.** Heti óraszám 3. Románeczek és balladák Bürger, Goethe, Schiller és Uhlandtól s prózai olvasmányok. Több ballada könyv nélkül is. Nyelvtani ismétlés. Írásbeli dolgozatok. K. k. dr. Szemák I. német olvasókönyv III. és Fleischacker M. Fr. és dr. Kárpáti német nyelvtana. Tr.: Haniffel Sándor.

7. **Történelem.** Heti óraszám 3. A renaissance és a nagy felfedezések kora. A reformatio és a vallásháborúk. A nagy hatalmak alakulása. A felvilágosodott absolutizmus kora. A francia forradalom és a császárság története. A XIX. század eseményeinek rövid áttekintése. K. k. dr. Ribáry F. Világtörténelem III. Tr.: Gombocz Miklós.

8. **Természetrész.** Heti óraszám 3. Állattan: az állatok szerveinek s azok életműködéseinek leírása után állatrendszertan. Bogárgyűjtésről. K. k. dr. Roth-Vangel: Állattan. Tr.: Gecsányi Gusztáv.

9. **Mennyiség-tan.** Heti óraszám 3. a) **Algebra**: negatív és törtkitevős hatvány és gyök, a számrendszer, a logaritmus és számolás logaritmusokkal. b) **Geometria**: goniometria és trigonometria. K. k. Mocnik-Klamarik-Wagner: Algebra és geometria. Tr.: Stropm Gyula.

10. **Torna.** Heti óraszám 2. L. az V. oszt. tananyaga és nagylabdajátékok. Tr.: Gecsányi Gusztáv.

VII. osztály.

Osztályfő: Haniffel Sándor.

1. **Vallás-tan.** Heti óraszám 2. A görög kath., görög keleti és róm. kath. egyház tana, cultusa és egyházszerkezete. A prot. egyház újabb története és belső missziói intézményei. A magyar prot. egyház története a legújabb időkig. K. k. Pálffy J.: A keresztyén egyház története. Tr.: Jausz Vilmos.

2. **Magyar nyelv.** Heti óraszám 3, A költészettenhoz szükséges aesthetikai alapfogalmak rövid tárgyalása. A lyrai műfajok, — különös tekintettel a dalra és a lyra fejlődésére; az epikai műfajok közül főleg az eposz és a regény; a drámai műfajok közül a tragédia különös figyelemmel való tárgyalása. Olvasmányok minden műfajhoz, bővebb tárgyalás és magyarázás a Buda halála olvasásánál. Házi olvasmányok. Havonként egy írásbeli dolgozat. K. k. Góbi I.: Poetika. Tr.: Vojtkó Pál.

3. **Latin nyelv.** Heti óraszám 6. Ciceronis oratio in Verrem act. II. lib. IV, XXXVIII, cap. (82. p.). Cicero életviszonyainak megismerése. A szónoklat Ciceroig rövid vonásokban. Terentius: Adelphoe végig, itt-ott kihagyásokkal. A római vigiáték multja. Az olvasmánynyal egy nyomon haladó régiségek többnyire az állam és magánélet köréből vétettek. Stílusgyakorlatok hetenként egy óra; minden harmadik héten iskolai dolgozat. K. k. Cicero szövegkiadás. Burján-Pozder: Terentius. Tr.: Király Béla.

4. **Görög nyelv.** Heti óraszám 5. Prózai olvasm. Herodotos I, 131—138 (perzsa szokások) III. 39—43. (Polykrates gyűrűje) VII. 138—143. (Athen érdemei — Themistokles) VII. 207—212 (A Thermopylaei csata), Költői olvasm Archilochos 1, 2, 3, 5, 6. Tyrtaios 1, 3. Mimnermos, 1, 2, 3, 4. Solon: 1, 3, 4, 6, 9. Xenophanes Theognis 1, 3, 5, 8, 10, 12. Homeros. Odyss. V. 313—494. VI. ének egészen. (Nausikaa). Ilias I. ének (1—427). Nyelvtani és mondattani ismétléssel kapcsolatban fordítási gyakorlatok. K. k. Géreb: prózai szemelvények. Boros: szemelvények a lantos költészetből. Csengeri: Ilias és Odyss. kiad. Tr.: Király Béla.

5. **Görögpótló.** a) Irodalmi rész. Heti óraszám 2. Balassi Bálint élete és költeményeiből szemelvények; Gyöngyösi István élete és a Marssal társalkodó Murányi Vénus cz. eposának bő és összefüggő szemelvényekben való olvasása, szerkezeti és széptani tárgyalása; a kurucz költészet jellemzése és termékeiből szemelvények; Csokonai Vitéz Mihály élete és költeményeiből szemelvények. Tankönyv: dr. Badics Ferencz: Irodalmi olvasmányok III. kötet. — A görögök irodalma a legrégebb időktől kezdve a Kr. e. V. századig különös tekintettel a dráma keletkezésére, a görög színpad, a görög dráma szerkezetére. A nagy tragoedia írók korának jellemzése, a nagy tragikusok jelentősége. Részletesen: Aischylos és Agamemnonja. Tankönyv: Schill Salamon: Görög irodalom történet. Csengeri fordí-

tásában Agamemnon. Tanár: Vojtkó Pál. — b) Rajz: Heti óraszám: 2. Szabadkézi rajz: Diszitmények, emberi fej és részeinek rajzolása. — Ábrázoló geometria: A térelemek orthogonális ábrázolása. Pont és egyenes, — két egyenes, — pont, egyenes és sík, — s végül síkoknak viszonylagos vonatkozásai. K. k. Hornischek Henrik. Ábrázoló geometria. Tanár: Zvarinyi Lajos.

6 **Német nyelv.** Heti óraszám 3. Schiller: Wilhelm Tell. Goethe: Hermann und Dorothea és prózai olvasmányok. Könyv nélkül: Bürger: Lenore és Heine, Rückert, Zedlitz és Geibel egyes költeményei. Írásbeli dolgozatok. K. k. Wilhelm Tell; Hermann und Dorothea olcsó kiad. Heinrich: Német tan- és olvasókönyv III. Tr.: Haniffel Sándor.

7. **Politikai földrajz.** Heti óraszám 2. Az európai államok részletes, az amerikai, ázsiai államok áttekintő ismertetése. K. k. Scholtz A.: Politikai földrajz. Tr.: Gecsányi Gusztáv.

8. **Természettan.** Heti óraszám 4. A szilárd, cseppfolyós és légnemű testek mechanikája; hangtan, a fény visszaverődése és törése. K. k. Czögler A.: Természettan. Tr.: Renner János.

9. **Mennyiségtan.** Heti óraszám 3. a) Algebra: a vegyes és másodfoku egyenlet általános tárgyalása, complex számok, másodfokuakra redukálható felsőbbfoku egyenletek, a másodfoku függvény maximuma és minimuma, geometriai sor, szakaszos tizedes tört, kamatos kamatszámítás. b) Geometria; a trigonometria befejezése, stereometria. K. k. Mocnik-Klamarik-Wagner: Algebra s geometria. Tr.: Renner János.

10. **Torna.** Heti óraszám 2. Szabadgyakorlatok kézi szerrel. Egyszerű sorpyramisok, csoportozatok, szakaszgyakorlatok váltogatva tornázó rendgyakorlatokkal. Kitartó- és gyorsfutás. Különféle szökdelések, ugrások ruddal, szerggyakorlatok. Játékok és nagy labdajátékok. Tr.: Gecsányi Gusztáv.

VIII. osztály.

Osztályfő: Király Béla.

1. **Vallástan.** Heti óraszám 2. Hit- és erkölestan. K. k. Bancsó A.: Hit- és erkölestan. Tr.: Bancsó Antal.

2. **Magyar nyelv.** Heti óraszám 3. A magyar irodalom története. Olvasmányok. Havonként egy írásbeli dolgozat. K. k. Góbi I.: A magyar irodalom története. Tr.: Arndt János.

3. **Latin nyelv.** Heti óraszám 5. Prózai olvasm. Tacitus Ann. I. 1—15. (Augustus, Tiberius); I. 72—74. (Leges maiestatis); II. 9., 10., 12., 13., 22. (Arminius); II. 27—32. (A feljelentők); III. 15—28. (Lex Papia Poppaea); IV. 1., 2. (Seianus); IV. 32., 33 (Tacitusnak annaleseiről mondott ítélete); IV. 34., 35. (Cremutius Cordus), VI. 20., 24. (A jóslók); VI. 55., 51. (Tiberius halála, jellemzése. Költői olvasm. Horatius sat.; II. k. 5. és 6. (Epist. ad Pisones de arte poetica egészen). — A római irodalom kimagasló alakja összefoglaló áttekintésben; régiség-tani magyarázatok az olvasmányokkal kapcsolatban. Hetenkint egy óra stílusgyak. Minden harmadik héten isk. dolg. K. k. Gyomlay: Tacitus szemelv. Bartalmalmosi: Horatius. Cserny-Dávid: stílusgyak. Tr.: Király Béla.

4. **Görög nyelv.** Heti óraszám 4. Antigone ed. Bergk. Hom. Ilias. XXII. és XXIV. 506 v. ig. Csengeri kiad. Fordítási gyakorlatok. Tr.: Bothár Dániel.

5. **Német nyelv.** Heti óraszám 2. Klopstock, Wieland, Lessing, Herder, Schiller és Goethe élete és művei részletesen s a német nyelv és irodalom történetének áttekintése. Olvasmány: Schiller: das Lied von der Glocke; Goethe: Torquato Tasso; egyes olvasmányok az olvasókönyvből. Könyv nélkül: das Lied von der Glocke egy része és a classicus költők életrajza. Írásbeli dolgozatok. K. k. Heinrich G.: Német tan- és olvasókönyv III. Goethe: Torquato Tasso, olvasó kiad. Tr.: Haniffel Sándor.

6. **Történelem.** Heti óraszám 3. Magyarország oknyomozó történelme. K. k. Varga Ottó: Magyarország oknyom. történ. Tr.: Holeczhammer János.

7. **Természettan.** Heti óraszám 4. Hőtan, elektrika; alapfogalmak a kósmographia köréből. K. k. Czögler A. Természettan. Tr.: Renner János.

8. **Mennyiségtan.** Heti óraszám 2. a) Algebra: kamatos kamat számítás, kapcsolástan, Newton binomialis sora. b) Geometria: a gömb stereometriája. Ismétlés a mennyiségtan főbb részeiből. K. k. Mocnik-Klamarik-Wagner: Algebra és geom. Tr.: Renner János.

9. **Philosophiai propaedeutika.** Heti óraszám 3. Lélektan és logika. K. k. Böhm K. Lélektana s logikája. Tr.: Gombocz Miklós.

10. **Torna.** Heti óraszám 2. A VII. oszt. anyag és nagylabdajátékok. Tr.: Gecsányi Gusztáv.

b) Rendkívüli tantárgyak.

1. **Francia nyelv.** Heti óraszám 4. a) A kezdők csoportjában az alaktan elemei fordítási gyakorlatokkal. K. k. Mébold-Ujvári: Francia nyelv- s olvasókönyv. — b) A haladók csoportjában ugyanazon tankönyv II. k. szerint különösen a rendhagyó igék ragozása és a szókötéstan olvasmányokkal. Tanulók száma 33. Tr.: Haniffel Sándor.

2. **Szabadkézi rajz.** Heti óraszám 4. két csoportban. A kezdők tanulták a diszitmények rajzolását és színezését, táblarajzok és rajzminták után. A haladók folytatásképpen komplikáltabb diszitményekkel u. m. görög, egyiptomi, mór- és renaissance-stíllel foglalkoztak. Tanulók száma: 107. Tr.: Zvarinyi Lajos.

3. **Gyorsírás.** Heti óraszám 4. Két tanfolyam a kezdők és egy a haladók számára. A kezdők tanfolyamának vezetője: Halász Lajos VII. és Wallner Emil VIII. oszt., a haladók tanfolyamáé: Kovácsics Sándor VIII. oszt. tanuló. Az egyes tanfolyamok vezetői az oktatást a főgymn. Gyorsíró-kör elnökének Zvarinyi Lajos főgymn. tanárnak felügyelete alatt végezték. Tanulók száma: 64.

4. **Műének.** Heti óraszám 3. Az első csoportban kiválasztott soprán és althangokból, a második csoportban kiválasztott tenor és bassus hangokból vegyeskar alakult. Az első csoportban a II—IV., a második csoportban az V—VIII. osztály tanulói vettek részt szám szerint összesen 98 tanuló. K. k. Horrach. Arion. Tr.: Király Béla.

5. **Kardvívás.** Heti óraszám 4. A kezdők csoportjában: állás, vivóállás, testmozgások, a kard tartása. Egyszerű vágások, cselek, szurások s ezek combinációi, védések és támadások. A második csoport ismételte az első csoport tananyagát s azután különösen a védállásokat és a ripostokat, az első és tempóvágásokat s végre az áltámadásokat gyakorolta az assautvívás alkalmával. A vivó-tanfolyamban összesen 23 felsőbb osztályu tanuló vett részt. Tr.: Dr. Mika Károly áll. főreáliskolai rendes tanár.

c) Az írásbeli dolgozatok tételei.

A magyar nyelvből.

V. osztály:

1. Augustus és kora. 2. Petőfi jellemrajza. 3. Széchenyi és Kossuth (párhuzam.) 4. A kereszties hadjáratok következményei. 5.

Az Alföld. (Leírás Petőfi költeményei alapján.) 6. A magyar népballada jellemző sajátságai. 7. A ballada és románcz. 8. A Toldi »Farkaskaland«-jának szerkezeti méltatása.

VI. osztály.

1. A római hős diadalmenete. 2. Brutus jelleme. 3. A történetírás haszna. 4. Berzsenyi »A magyarokhoz« és Petőfi »Magyar vagyok«. (Párhuzam.) 5. A tél örömei (leírás.) 6. Volumniának Coriolanushoz intézett beszéde vagy Antoniusnak Caesar holtteteme fölött mondott beszéde. 7. Volumnia jellemzése. 8. A tatárjárás.

VII. osztály.

1. Arany »Széchenyi emlékezete« cz. költeményének fejtegetése. 2. A lyra a nemzet története. 3. A Hymnus és a Szózat. 4. Költészet és való (Arany: Vojtina Ars Poetikája alapján.) 5. Az epikai tárgyilagosság. 6. A »Buda halála« szerkezetbeli szépségei. 7. Katona Bánk bánjának cselekménye. 8. A tragikus és a komikus küzdelem.

VIII. osztály.

1. Széchenyi István gr. emlékezete (beszéd.) 2. A reformáció hatása irodalmunkra. 3. Jókai regényeinek fejtegetése az »Új földes úr« alapján. 4. Gyöngyösi irói jelleme. 5. Vörösmarty: »Két szomszédvár« aesthetikai méltatása. 6. »Földi ember kevéssel beéri, — Vágyait ha kevesebbre méri«. 7. Kazinczy Ferencz irói jelleme.

A német nyelvből.

V. osztály.

1. Rodrigo kardot választ. 2. Rodrigo párbaja Don Gormazzal. 3. Don Sancho és Don Garzia. 4. Arias Gonzalo fiainak halála. 5. Cid nagy hírnévnek örvend. 6. A sántikálók országa. 7. Vándorlási kedv. 8. A postakocsis. 9. Ügyes beszéd.

VI. osztály.

1. Az árvíz Verona mellett. 2. A bűvészinás. 3. A kezesség. 4. Edenhall szerencséje. 5. Roland mint atyjának fegyverhordozója. 6. A veszélyes lovaglás. 7. Hogyan nevelték a nemesek fiait lovagokká. 8. Nagy Ottó első olaszországi hadjárata. 9. Ottó és Billung Hermann.

VII. osztály.

1. A salzburgi kivándorlók. 2. Hermann és Dorottya első énekének tartalma. 3. Hermann a kereskedő házában. 4. A Tell Vilmos című dráma forrásai. 5. Tell Vilmos első felvonásának tartalma. 6. A svájcziai szövetsége. 7. Kant János. 8. Parricida János a Tell Vilmos című drámában. 9. Wallenstein halála.

VIII. osztály.

1. A Torquato Tasso című dráma keletkezése. 2. Torquato Tasso élete. 3. Gudrun. 4. A német irodalom második virágzása. 5. Kopstock művei. 6. Barnhelmi Minna. 7. Herder élete. 8. A messinai ara.

4. Vizsgálatok.

a) Osztályvizsgálatok:

Az első félévi szigorlatokat, a bevégzett tananyag átismételtése után január hó utolsó napjain tartottuk meg s az osztályzati eredményt az érdekelt szülőkkel értesítők alakjában közöltük. A félévi értesítőkn kívül különben ez év folyamán is küldöttünk tudósításokat oly tanulókról, kik akár szorgalom, akár magaviselet tekintetében kifogás alá estek. Az első félévi vizsgálatok eredménye a következő: 418 vizsgázott tanuló közül: jeles előmenetelű: 82, jó: 170, elégséges: 96, elégtelen: egy tárgyból: 49, kettőből 9, három s több tárgyból: 12. Magaviseletre nézve jó: 302, szabályszerű: 113, kevésbé szabályszerű: 3.

Az évváró vizsgálatok, melyeknek eredményét az alább közölt statisztikai kimutatás tünteti fel, a következő rendben folytak le: április hó 24. és május hó 1-én és 8-án gyorsírói vizsgálatok; június hó 9—12. és 14—17. osztályvizsgálatok; június hó 13-án tornavizsga; 28-án a magántanulók vizsgája. Május hó 14. és 15-én volt a VIII. oszt. osztályvizsgája.

b) Érettségi vizsgálatok.

Az 1896/7-diki írásbeli érettségi vizsgálatokat május hó 18—22 napjain tartottuk meg; a szóbeli érettségit június hó 21, 22, 23, 24

napjain. Ezen vizsgálatok eredményéről a jövő évi Értesítőben számolunk be.

A megelőző 1895/6-iki tanév végén, főtiszt. s méltóságos Gyurátz Ferencz püspök ur elnöklete alatt s nagys. Dr. Pecz Vilmos egyetemi nyilvános rendes tanár s kormányképviselő ur jelenlétében tartott érettségi vizsgálatok eredménye a következő: Vizsgálatra jelentkezett 33, kik közül a vizsgát első ízben megállotta 28, másodízben 4 és pedig: 8 jeles, 11 jó, 13 elégséges eredménnyel. A vizsgázottak közül 8 a theologiai, 3 a bölcsészeti, 3 a jogi, 1 az orvosi, 2 a mérnöki, 4 a gazdasági, 2 az erdészeti, 3 alsóbb hivatalnoki, 1 a katonai pályára szándékozott lépni.

Az 1895/6-iki írásbeli érettségi vizsga tételei:

1. A magyar nyelvből és irodalomból:

a) A 18-dik századbeli irodalmi hanyatlás társadalmi és politikai főbb okai.

b) A 10-dik század magyarjainak jellemzése.

c) Szónoki beszéd az ezredéves ünnep alkalmából. Eredmény: 9 jeles, 11 jó, 13 elégséges.

2. A latin nyelvből:

M. és Qu. Tullius Cicero. Fordítás magyarból latinra. Eredmény: 4 jeles, 11 jó, 16 elégséges, 2 elégtelen.

3. A görög nyelvből:

Homeros Iliás V. 330—360. Fordítás görögből magyarra. Eredmény: 15 jeles, 5 jó, 12 elégséges, 1 elégtelen.

4. A német nyelvből:

Krimhilda boszuja. Fordítás magyarból németre. Eredmény: 6 jeles, 12 jó, 11 elégséges, 4 elégtelen.

5. A mennyiségtanból:

a) Algebrai: Valamely hivatalnok fizetése hivataloskodása első évében 900 frt, kiadása 750 frt. Ha ezentul évenként a fizetés 60 frttal, a kiadás pedig 75 frttal emelkedik, hány év alatt lesz az összes bevétel az összes kiadással egyenlő?

b) Geometriai: Az (r) sugaru gömbbe oly egyenes kúp van beírva, melynek magassága az alap átmérőjével egyenlő. Mekkora a kúp köbtartalma? pl. $r = 8$ dm. Eredmény: 9 jeles, 16 jó, 7 elégséges, 1 elégtelen.

5. A főgymnasiunai tanulók névsora*):

I. osztály.

1. Bakó Sándor, Beled — Sopronm. t.
2. Balogh István, Felső-Bük — Sopronm. t.
3. Bándi Miklós, Kapi — Győrm.
4. Baranyai Ernő, Lovászpata — Veszprémm., ism. t.
5. Bobay József, Boba — Vasm.
6. Dávid Béla, Csorna — Sopronm. t.
7. Diskay Botond, Körmend — Vasmegeye. t. Stelczer D. öd.
8. Dorner Emil, Réti — Győrm. t. Szeredi Kovács öd.
9. Fekete János, Vas-Simonyi. t.
10. Fuhrmann Emil, Sopron.
11. Gaál Sándor, Csöngé — Vasm.
12. Györgyi Sándor, Meszlen — Vasm. t.
13. Hajba Géza, Jánosfa — Sopronm. t.
14. Haniffel K. Jenő, Sopron. tm. Gabriel J. K. öd.
15. Horváth Dezső, Káptalanfa — Zalam. t. ftm. Szabó J. és S. öd.
16. Jausz Károly, Budapest. Rupprecht J. öd.
17. Joó Ferencz, Sopron.
18. Kajtár Ernő, Meszlen — Vasm. t.
19. Káldi János, Bezi — Győrm.
20. Kaszás Ferencz, Köves-Kállá — Zalam., ev. ref. t.
21. Kemény Károly, Mező-Berény — Békésm.
22. Kiss Antal, Urai-Ujfalu — Vasm.
23. Kiss Gábor, Szil-Sárkány — Sopronm.
24. Kis Géza, Sopron.
25. Kiss Samu, Alsó-Bük — Sopronm. t.

*) JEGYZET. A helynév a tanuló illetőségét jelenti. Rövidítések: ism. = ismétlő, t. = tápintézeti, tk. = tápintézeti kedvezményes, tm. = tandíjmentes, ftm. = féltandíjmentes, öd. = ösztöndíjas. Az öd. előtti név az ösztöndíj alapítójának neve.

26. Kiss Samu, Vadosfa — Sopronm.
27. Kiss Sándor, Sopron.
28. Klimacsek Sándor, Ó-Tura — Vasm. t.
29. Kovács József, Kis-Rákos — Vasm., ev. ref. t.
30. Kovács Lajos, Nagy-Móriczhida — Györm. t.
31. Kraft János, Ruszt — Sopronm.
32. Krányecz Antal, Kámánháza — Zalam. t.
33. Krausz Gyula, Sopron.
34. Kund Ödön, Sopron.
35. Mager József, Sáros-Szék — Vasm. t.
36. Marusák Dezső, Sopron. tm. Rupprecht J. öd.
37. Mayersberg Aladár, Felső-Bük — Sopronm. izr.
38. Nagy Géza, Zsebeháza — Sopronm.
39. Nagy Kálmán, Zsebeháza — Sopronm.
40. Nagy László, Tót-Keresztur — Vasm. t.
41. Németh Béla, Iván-Egerszeg — Vasm. t.
42. Neuwirth Viktor, Sopron, ism.
43. Óvady Mihály, Simonyi — Vasmegeye.
44. Palló Károly, Sopron.
45. Péterfy Gyula, Paks — Tolnam. t.
46. Péterfy Sándor, Paks — Tolnam. t.
47. Pfendesack Sándor, Hidasd — Baranyam.
48. Plöchl Károly, Locsmánd — Sopronm. t.
49. Pödör Sándor, Bezi — Györm.
50. Prickler János, Sopron.
51. Raiger Lajos, Medgyes — Sopronm. t.
52. Reichenfeld Rezső, Sopron, izr.
53. Remete János, Sárvár-Herpenyő — Vasm. t.
54. Rosenbaum Pál, Sopron.
55. Roszinszky József, Kralován — Árvam. t.
56. Rupprecht Elemér, Város-Hodász — Vasm.
57. Schmidt János, Medgyes — Sopronm. t.
58. Smidélius Sándor, Nemeskér — Sopronm.
59. Sümegi Károly, Nemes-Dömölk — Vasm.
60. Szepesy Gusztáv, Belatincez — Zalam. t.
61. Szigethy Sándor, Felső-Patty — Vasm.
62. Takáts Andor, Nezsider — Mosonym. t.
63. Teke Sándor, Sand — Somogym. t.

64. Töpler Károly, Pusztá-Károlyháza — Veszprémm.
 65. Tremmel Lajos, Ruszt — Sopronm. t.
 66. Wallner Frigyes, Sopron.
 67. Zügn Kálmán, Sopron.

K i m a r a d t:

68. Podhradszky Jenő, Tordas — Fehérm. t.
 69. Rituper Ödön, Tót-Morác. t.

M a g á n t a n u l ó:

70. Konek László Sándor, Köttse — Somogym. r. kath.

II. osztály.

1. Arndt János, Sopron, tm. Bognár D. J. öd.
2. Bancsó Pál, Sopron, tm. Bárány Borb. öd.
3. Boór Emil, Sopron.
4. Bothár Mihály Nándor, Sopron.
5. Bögöthy Lajos, Tomás-major — Sopronm. t.
6. Böröndy József, Farád — Sopronm.
7. Bründl Károly, Sopron, róm. kath.
8. Bründl Ödön, Sopron, róm. kath.
9. Czeke Miklós, Sopron.
10. Czvitkovitz Gyula, N.-Geresd — Vasm. t.
11. Ebenspanger Sándor, Sopron, Szabó J. és S. öd.
12. Erős József, Jákfa — Vasm.
13. Faludi Imre, Sopron, izr.
14. Franko Ferencz, Péterhegy — Vasm. t. ism.
15. Fröhvirth Károly, Sopron. Kleeblatt H. öd.
16. Grünwald Jenő, Sopron, izr.
17. Halasa Pál, Turócz-Szt.-Márton. — Turóczm. t.
18. Hanzmann Károly, Sopron.
19. Hörényi Béla, Győr-Szemere — Györm. t.
20. Ihász László, Kis-Baboth — Györm. tk.
21. Ihász Mihály, Kis-Baboth — Györm. tk. Bareza F. öd.
22. Illés Lajos, Farádon — Sopronm. t.
23. Janoska Milos Liptó-Szt.-Miklós. t.
24. Kajtár Antal, Felső-Eőr — Vasm. t.
25. Kiss Lajos Lovászpata — Veszprémm. t.
26. Klaber Alfréd, Sopron, izr.

27. Kund Jenő, Sopron, Hasenauer M. öd.
28. Laucsek Aladár, Vadosfa — Sopronm. t. ftm. Volkra S. öd.
29. Lenck Emil, Sopron.
30. Luthár Márton, Szt.-Bibor — Vasm. t.
31. Meixner Ádám, Zurány — Mosonym. t.
32. Mesterházy István, Nemes-Magasi — Vasm. t.
33. Mészáros Ferencz, Csánig — Vasm. t.
34. Mészáros Gyula, Csánig — Vasm.
35. Mogyorósi Gyula, Rohonc — Vasm. t.
36. Nagy Gyula, Sopron.
37. Németh Kálmán, Iván-Egerszeg — Vasm. t.
38. Ofenbeck János, Pusztá-Kovácsi — Somogym. t.
39. Porkoláb Elek, Kis-Somlyó — Vasm. ftm. Horváth-Illés J. öd.
40. Schneider Vilmos, Sopron.
41. Simon Ferencz, Túrkeve — J.-N.-K.-Szolnokm. ev. ref. t.
42. Steiger Imre, Sopron.
43. Steiner Vilmos, Sopron.
44. Szabó Károly, Mezőlak — Veszprém.
45. Szalber Lajos, Sárvár-Vármellék — Vasm. t. ftm. Köves P. öd.
46. Szánthó Géza, Öcs — Veszprém.
47. Szovják Rezső, Locsmánd — Sopronm. t.
48. Takács József, Duka — Vasm. róm. kath. ism. t.
49. Thirring Ernő, Sopron.
50. Tóth Géza, Felső-Szakony — Sopronm. t.
51. Tóth Károly, Simonyi — Vasm.
52. Tóth Lajos, Kis-Marton — Sopronm. Szabó J. S. öd.
53. Tuboly Béla, Zalaegerszeg — Zalam. ev. ref. t.
54. Váralljay Sándor, Kis-Geresd — Sopronm. t.
55. Wallach János, Jánosháza — Vasmegye. t.
56. Wallandt Károly, Csikos-Töttös — Baranyam. t. Laub J. öd.
57. Warkoweil Károly, Alhó — Vasm. t. Gábel J. K. öd.
58. Weisz Emil, Sopron izr.
59. Zábrák Dénes, Sopron. tm. Török M. öd.
60. Zimmer Ferencz, Sopron róm. kath.

III. osztály.

1. Arnhold Károly, Sopron.
2. Bagár Iván, Ottóháza — Vasm. t.

3. Baranyai Jenő, Lovászipatona — Veszprémm. t.
4. Boross Kálmán, Takácsi — Veszprémm. t.
5. Brunner János, Sopron ftn. Tratnyaki M. öd.
6. Csemez Béla, Téth — Györm. t.
7. Csizmadia Jenő, Acsád — Vasm. t.
8. Dávid Ferencz, Viszák — Vasm. t.
9. Dervarits Aladár, Gyanafa — Vasm. tk.
10. Dobrovits Aladár, Sopron.
11. Erős S. József, Ostffy-Asszonyfa — Vasm. t.
12. Fuhrmann Béla, Sopron.
13. Fülöp János, Meneshely — Veszprémm. t. Fülöp J. öd.
14. Füredi Arthur, Sopron, izr.
15. Glatz Lajos, Nagy-Dém — Veszprémm. t.
16. Görög Ernő, Sárvár — Vasm. t.
17. Hacker Jenő, Sopron, izr.
18. Halász Géza, Potyond — Sopronm. t.
19. Hanvay István, Csér — Gömörm. ev. ref.
20. Hartmann Jenő, Nagymarton — Sopronm. ism.
21. Hautzinger Gusztáv, Lébeny — Mosonm. t.
22. Horváth Olivér, Káptalanfa, — Zalam. tk. tm. Szakonyi J. öd.
23. Hubert János, Kis-Czell — Vasm. t.
24. Jakob Samu, Petőfalva — Sopronm. t.
25. Kalmár Zoltán, Kerta — Veszprémm. t.
26. Kercsmár Gergely, Uriszék — Vasm. t.
27. Kocsis János, Alsó-Bük — Sopronm.
28. Kovács Lajos, Vönöczk — Vasm. t.
29. Kovács Sándor, Répeze-Szt-György — Vasm. t.
30. Lágler Aladár, Sopron.
31. Lukácsy Jenő, Németi — Sopronm. t.
32. Markóczy Imre, Sopron. ftn.
33. Mesterházy Samu, Lócs — Sopronm. t.
34. Mód Aladár, Simonyi — Vasm. tk. Figuli M. öd.
35. Nagy Béla, Sopron.
36. Nagy László, Urai-Ujfalu — Vasm.
37. Németh István, Németi — Sopronm.
38. Noszlopi Gyula, Nyirlak — Zalam. t.
39. Novák Elek, Sand — Somogym.
40. Pieler Rezső, Kabold — Sopronm. t.

41. Polgár István, Meszlen — Vasm. tk. ftm. Berta A. öd.
42. Rónay Gyula, Nagy-Szöllös — Veszprémm. ftm. Dubovai L. öd.
43. Rosenbaum Ernő, Sopron izr.
44. Rosinger Gyula, Sopron izr.
45. Rupprecht Imre, Város-Hodász, — Vasm.
46. Sári Sándor, Nagy-Geresd — Sopronm. t.
47. Schmidt Ferencz, Sopron.
48. Somogyi Gy., Makkos-Hetye — Soprm. t. ftm. Németh-Bárány B. öd.
49. Szabó István, Rába-Bogyoszló — Vasm. t. tm.
50. Szakonyi Kálmán, Sopron.
51. Tompa Lajos, Sopron. Stelczer D. öd.
52. Tompos Kálmán, Egyházas-Hetye — Vasm. t. Horváth Illés J. öd.
53. Tóth Béla, Vönöczk — Vasm. t. Gűmbűs-Radó öd.
54. Varju Zoltán, Jobbaháza — Sopronm. t.

K i m a r a d t:

55. Heuffel Ődön Lébeny-Szt.-Miklűs — Mosonym. t.

IV. osztály.

1. Baditz Lajos, Kapuvár — Sopronm. ev. ref. t.
2. Baráth Károly, Kocs — Vasm. t.
3. Barthodeiszky Jűzsef, Répczelak — Vasm. rűm. kath. t.
4. Czipott Gűza, Martonhely — Vasm. tk. Farkas Á. és Gombocz M. öd.
5. Eitler Rezsű, Sopron.
6. Erűs Jűzsef, Simonyi — Vasm. t.
7. Fejér Lajos, Alsű-Szilvágý — Vasm.
8. Ferenczy Lajos, Dabroný — Veszprémm. t.
9. Fűredi Jenű, Sopron izr.
10. Gerűfi Endre, Szaár — Fehűrm. rűm. kath.
11. Gombos Jenű, Czeglűd — Pest-P.-S.-K.-megye.
12. Gyűry Jenű, Sopron.
13. Hajnal Endre Lászlű, Sopron.
14. Halasa Dusán, Turűcz-Szt.-Márton — Turűczm.
15. Haniffel Sándor, Sopron.
16. Hanvay Lászlű, Csér — Gűműrm. ev. ref.
17. Horváth János, F.-Szopor — Sopronm. t.
18. Illűs István, Beled — Sopronm. t.
19. Káply Elemér, Musznýa — Vasm. tk.
20. Kiss Jenű, Boba — Vasm. t.
21. Kiss Kálmán, Egyed — Sopronm. t.

22. Kovács Miklós, Szilsárkány — Sopronm. t.
23. Kováts Gyula, Kapuvár — Sopronm. tk.
24. Kovács János, Ujnép — Zalam. t. Németh B. B. öd.
25. Kramer Gusztáv, Szil — Somogym. t.
26. Lenck Jenő, Sopron.
27. Magyar Géza, Hodos — Vasm. tk.
28. Matyák Elemér, Bábony — Somogym. tk. Dr. Berzsenyi J. öd.
29. Mesterházy Károly, Jákfa — Vasm. t.
30. Mihály István, Túrkeve — J.-N.-K.-Szolnokm. ev. ref. t.
31. Nagy István, Alhó — Vasm. t.
32. Nagy Iván, Alsó-Lövö — Vasm. t.
33. Nagy Zsigmond, Hőgyész — Vasm. t.
34. Mémeth Gyula, Z.-Istvánd — Zalam. tk.
35. Ott Tivadar, Győr.
36. Petter Viktor, Polány — Somogym. tk.
37. Rátz Aladár, Ruszt — Sopronm. t.
38. Reisner József, Sopron. tm. Szabó J. és S. öd.
39. Re:nete Aladár, Sággh — Vasm.
40. Róth Gyula, Sárvár — Vasm. t.
41. Rózsa Sándor, Urai-Ujfalu — Vasm.
42. Schindler András, Megyes --- Sopronm. t.
43. Schrödl József, Csáva — Sopronm. t.
44. Simon Olivér, Sopron.
45. Stoye György, Sopron.
46. Szabó István, F.-Szakony — Sopronm. t. Kutsera-Sartori öd.
47. Szakonyi Gyula, Kapuvár — Sopronm.
48. Szalay Mihály, K.-Pécz — Györm. t. Barcza J. öd.
49. Szalay Samu, Csánig — Vasm. t.
50. Szép József, Téth — Györm. t.
51. Takáts Miklós, Sopron.
52. Takáts Elemér, Sopron.
53. Teke Lajos, Sand — Somogym. tk.
54. Tóth Aladár, Bokod — Komáromm. t.
55. Vörösmarthy József, Sopron ev. ref.
56. Vucsák Sándor, Urdomb — Vasm. tk.

V. osztály.

1. Ábrahám József, Simonyi — Vasm. róm. kath. t.
2. Barthodeiszky István, Répczelak — Vasm. r. kath. t.

3. Becker Pál, A.-László — Sopronm. t. ism.
4. Beilschmidt Adolf, Rust — Sopronm. t.
5. Boór Aladár, Sopron.
6. Boresiczky D. Mátyás, N.-Ácsád — Veszprémm. tk. Deáks. öd.
7. Brunner Emil, Sopron, tm. Németalföldi öd.
8. Brüll Lajos, Komárom, izr.
9. Büki Dénes, Beled — Sopronm. t.
10. Dala Jenő, Kisfalud — Vasm. t. tm., Kiss J. öd.
11. Doctorics Sándor, Sopron. ism.
12. Dominkovics Miklós, Salfa — Vasm. r. kath. t.
13. Einhorn Jenő, Kismarton — Sopronm. izr.
14. Friedrich János, N.-Szt.-Mihály — Vasm.
15. Gibiszer Zoltán, Kukmér — Vasm. r. kath. t.
16. Gombocz Endre, Sopron, tm. Németalföldi öd.
17. Göllner Károly, Bicske — Fehérm. t.
18. Guóth János, Kemenes-Szt.-Márton — Vasm. t.
19. Hacker Leo, Sopron, izr. ism.
20. Hacker Oszkár, Sopron, izr.
21. Hajas Dezső, Sopron.
22. Hegedüs Gyula, Sopron.
23. Hoffmann Károly, Locsmánd — Sopronm. t.
24. Horváth Béla, Ostffi-Asszonyfa — Vasm.
25. Horváth József, Sopron.
26. Janoska György, Liptó-szt.-Miklós t.
27. Jánosy Károly, N.-Magasi — Vasm. t., ftm. Rupprecht V. öd.
28. Kiss Samu, N.-Ládony — Sopronm. tk. Rupprecht J. öd.
29. Kláber Hugó, Sopron, izr.
30. Koppányi Imre, Kis.-Somlyó — Vasm. t. Német-Bárány B. öd.
31. Kovács Mihály, Móriczhida — Györm. t.
32. Kund Ödön, Sopron.
33. Matisz László, Kis-Pécz — Györm. t.
34. Molnár Gyula, Borgáta — Vasm. t.
35. Moór Jenő, Zala-Szt.-Gróth — Zalam. t.
36. Móritz Ernő, Boba — Vasm. t.
37. Móritz László, Boba — Vasm. t. Figuli M. öd.
38. Neufeld Jakab, Klimpa — Sopronm. izr. ism.
39. Petrik Zoltán, Alsó-Lendva — Zalam. tk.
40. Pröhle Gusztáv, F.-Szt-Miklós, — Sopronm. tk.

41. Rác Vilmos, Cservenka — Bácsm. t.
42. Rupprecht Lajos, Város-Hodász — Vasm.
43. Rüll Gyula, Sapos-Szekcső — Baranyam. t.
44. Schandl Ernő, Rust — Sopronm. t.
45. Simon László, Turkeve — J.N.-K.-Szolnokm. t.
46. Szauer Oszkár, Cservenka — Bácsm. t. ftm.
47. Szovják Géza, Loesmánd — Sopronm. tk. Rupprecht J. öd.
48. Szloboda Milán, Verbócz — Nyitram. t.
49. Sztrókay József, Sopron, Tratnyaki M. öd.
50. Szűcs Imre, Zala-Szt-Grót tk.
51. Ullreich Ferencz, Pinkafő — Vasm.
52. Tamaska Gyula, Sopron, Németh-Bárány B. öd.
53. Tirringer Béla, Sár-Bogárd — Fehérm. t. ism.
54. Tompa Imre, Hőgyész — Vasm. t.
55. Tóth József, Böny-Rétalap — Györm. t.
56. Weil András, Gyönk — Tolnam. t.
57. Zlocha József, Császtko — Nyitram. Farkas Ád. öd.
58. Zongor Béla, K.Geresd — Sopronm.

K i m a r a d t:

59. Nagy Lajos, N.-Ládony — Sopronm. t. meghalt.
60. Szily Dezső, Egeralja — Veszprémm. tanács folytán. t.

VI. osztály.

1. Baditz Jenő, Kapuvár — Sopronm. ev. ref. ism. t.
2. Bozzay Árpád, Győr-Szemere — Györm. t.
3. Breyer Ottó, Kis-Marton — Sopronm. izr.
4. Czeke Aladár, Sopron.
5. Erdélyi Sándor, Győr-Ujfalu — Györm. t. k. Szeredi Kovács öd.
6. Ernhaft Károly, Bonyhád — Tolnam. róm. kath. t.
7. Farkas Sándor, Andrásida — Zalam. róm. kath. t.
8. Geyer Dezső, Hidasd — Baranyam. t.
9. Glatz János, Borostyánkő — Vasm. t.
10. Göllner Aurél, Bicske — Fehérm. t.
11. Greifenstein István, Sár-Szt-Lőrincz — Tolnam. t.
12. Hacker Leo, Sopron izr.
13. Hajas Ernő, Alsó-Bük — Sopronm. ism. t. Deáks. öd.

14. Hófer László, Nemeskér — Sopronm. t. k. Bognár D. J. öd.
15. Horváth Endre, Lovászipatona — Veszprémm. tk. Deáks. öd.
16. Horváth Gyula, Galántha — Pozsonym.
17. Karay Lajos, Győr, róm. kath. t.
18. Kiss Béla, Sopron t.
19. Komlóssy László, Eszterháza — Sopronm. róm. kath.
20. Kund Gusztáv, Szalónak — Vasm. t.
21. Leidenfrost Pál, Ják — Vasm.
22. Mayer Andor, Enese — Györm. t.
23. Nagy Jenő, Sopron.
24. Németh Károly, Sopron tm. Laitner F. öd.
25. Nigrinyi János, B.-Csaba — Békésm. tk.
26. Pálffy Aladár, Farád — Sopronm. t.
27. Rátz Egon, Rust — Sopronm. t.
28. Russ Zoltán, Tiszaöldvár — J.-N.-K.-Szolnokm. t.
29. Schreiner Viktor, Sopron.
30. Simon József, Szil-Sárkány — Sopronm.
31. Takáts Elek, Sopron. Fehér K. öd.
32. Terplán Sándor, Péterhegy — Vasm. tk.
33. Thirring Gyula, Sopron. Márton I. öd.
34. Trugly Elemér, Szombathely — Vasm.
35. Tuboly Jenő, Zala-Egerszeg t. ev. ref.
36. Vajda Aladár, Marczali — Somogym.
37. Vértesi Zoltán, Zala-Istvánd tk. Pelargus öd.
38. Vidovszky Ferencz, Gyoma — Békésm. t. Németh B. B. öd.
39. Weinberger Adolf, Sopron.
40. Zongor Dénes, Simonyi — Vasm. t. Horváth Illés I. öd.

M a g á n t a n u l ó:

41. Meyne Richárd, Sopron.

K i m a r a d t:

42. Berecz Imre Dénes, Sopron, elutasítva.

VII. osztály.

1. Bátor István, Budapest, izr.
2. Bauer Bertold, Szent-György — Sopronm. izr.
3. Böhm Richard, Szalónak — Vasm. t.

4. Börötzffy Károly, Csorna — Sopronm. r. kath.
5. Döbrentei Antal, Kemenes-Högyész — Vasm. t.
6. Donner Kornél, Békés-Csaba — Békésm. tk., Jettim öd.
7. Erős József, Zsédény — Vasm. t.
8. Farkas Gyula, Veleg — Fehérm. tk.
9. Fekete Ferencz, Alsó-Bük — Sopronm. tk.
10. Felsen Roland, Bécs.
11. Fichtner Sándor, Urai-Ujfalu — Vasm. t.
12. Fodor Sándor, Ják — Vasm. t.
13. Hajdu Béla, Turkeve — J.-N.-K.-Szolnokm. t.
14. Halász Lajos, Potyond — Sopronm. t.
15. Hasza Károly, Felső-Szakony — Sopronm. tk. Tratnyaki.M. öd.
16. Hecht Elemér, Budapest izr.
17. Hegedüs János, Nagy-Enyed — Alsó-Fehérm. ev. ref.
18. Kiss István, Turkeve — J.-N. K.-Szolnokm. t.
19. Kiss Pál, Gergelyi — Veszprémm. t., Kalmár J. öd.
20. Kiss Sándor, Sár-Szent-Lőrincz — Tolnam. t.
21. Klaber Emil, Sopron, izr.
22. Kliment J., Péteri — Pest-Pilis-Solt-Kis-Kunvm. tk. Teleki-Róth öd.
23. Kohn Aladár, Sopron, izr.
24. Kohn Ignác, Sopron, izr. Schey F. öd.
25. Kovács Gyula, Acsád — Vasm. t.
26. Kovács Sándor, Acsád — Vasm. t.
27. Kovács Zsigmond, Zala-István — Zalam. tk., Tatnyaki öd.
28. Laucsek Miklós, Vadosfa — Sopronm. tk.
29. Ludig Alfréd, Kukmér — Vasm. t.
30. Manninger Adolf, Sopron.
31. Manninger Sándor, Borostyánkő — Vasm. tk.
32. Mártony E., Kőszeg — Vasm. tk. tm. Stelezer D. öd. s Teleki-Róth öd.
33. Mikuscsák Géza, Szobotist — Nyitram. t.
34. Mód Gyula, Simonyi — Vasm. t., Figuli M. öd.
35. Novák Béla, Sand — Sopronm. tk.
36. Petter Gyula, Polány — Somogym. tk., Besán öd.
37. Piller Ottó, Grafendorf — Stájerország, róm. kath.
38. Pócza Ferencz, Potyond — Sopronm. t.
39. Proszvimmer Béla, Sopron.
40. Rác Lajos, Sárvár — Vasm. tk., ftm.
41. Rosenberg Jenő, Kis-Czell — Vasm. izr.

42. Seregély Béla, Szalónak — Vasm. tk.
43. Seybold Károly, Körmend — Vasm. t.
44. Soós Lajos, Magyar-Gencs — Vasm. tk., Bárány P. s Teleki-Róth öd.
45. Szalai János, Sár-Szent-Lőrincz — Tolnam. t.
46. Szigeti Sándor, Sár-Szent-Lőrincz — Tolnam. t.
47. Turi József, Turkeve — J.-N.-K.-Szolnokm. t.
48. Turcsányi Zoltán, Körmend — Vasm. tk.
49. Urszinyi Pál, Békés-Csaba — Békésm.
50. Wallner Jenő, Királyfalva — Vasm.
51. Weörös Sándor, Csöngé — Vasm.

M a g á n t a n u l ó :

52. Szentmártoni Radó Lajos, Répce-Lak — Vasm.

VIII. osztály.

1. Arndt Gyula, Sopron, tm., Csaplovics és Teleki-Róth öd.
2. Birnbaum Gyula, Várpalota — Veszprémm. tk.
3. Böhm Sándor, Sopron.
4. Dancz Ferencz, Beled — Sopronm. t.
5. Dániel Oszkár, Sopron, izr. fm. Schey F. öd.
6. Doctorics Benő, Sopron. Bárány P. öd.
7. Duchaj Máté, Blatnicza — Turóczm. t.
8. Grosch György, Tabód — Tolnam. t.
9. Gyalog István, Sár-Szent-Lőrincz — Tolnam. tk., Kehrn E. öd.
10. Heimler Károly, Sopron.
11. Horváth Béla, Nagy-Dém — Veszprémm. tk., Kalmár öd.
12. Horváth János, Makos-Hetye — Sopronm. tk., Tratnyaki M. öd.
13. Horváth Sándor, Nagy-Dém — Veszprémm. t.
14. Kapi Béla, Sopron. tm. Németh J. s Teleki-Róth öd.
15. Kopacsek József, Szegszárd — Tolnam. t.
16. Kovácsics Sándor, Pór-Ládony — Sopronm. tk., Szemerey S. öd.
17. Köhler Jenő, Vaal — Fehérm. t.
18. Kund Vilmos, Sopron. Rupprecht Alfréd öd.
19. Liptay Jenő, Budapest.
20. Miklós István, Szemere — Györm. t.
21. Nagy János, Meszlen — Vasm. t.
22. Németh Samu, Sopron. fm. Kehrn E. és Teleki-Róth öd.
23. Németh Sándor, A. Szopor — Sopronm. önk. ism.

24. Ofenbeck Frigyes, Fajsz — Somogym. t. ftm. Németh-Bárány B. öd.
25. Raffai Géza, Czegléd — Pestm. t.
26. Sárosi László, Sopron.
27. Schreiner Kálmán, Sopron.
28. Schindler Márton, Medgyes — Sopronm. t.
29. Stiegler Gusztáv, Sopron.
30. Szilvássy Rezső, Sopron.
31. Teke Dénes, Sand — Somogym. tk., ftm., Thirring L. és Teleki-Róth öd.
32. Wallner Emil, Sopron.
33. Zügn Nándor, Sopron. Deáks. öd.

M a g á n t a n u l ó:

34. László Béla, Perlak — Zalam.
-

a)

7. Táblázatos kimutatás a főgymnasiumi tanulókra 1896/7-ben.

Osztály	Beiratott :					A tanév végén a tanulók közt volt :																			
	nyilv. tanuló		magán tan.		összesen	évközben ki-maradt	vizsgázott	a) vallásra nézve					b) anyanyelvre			c) életkorra nézve									
	nyilv. tanuló	magán tan.	összesen	év. ev.				ev. ref.	róm. kath.	gör. kel.	izraelita	magyar	német	szláv	10 éves	11 éves	12 éves	13 éves	14 éves	15 éves	16 éves	17 éves	18 éves	19 éves	20 stb.
	nyilv. tanuló	magán tan.	összesen	évközben ki-maradt	vizsgázott	ág. ev.	ev. ref.	róm. kath.	gör. kel.	izraelita	magyar	német	szláv	10 éves	11 éves	12 éves	13 éves	14 éves	15 éves	16 éves	17 éves	18 éves	19 éves	20 stb.	összesen
I.	69	1	70	2	68	62	2	1	—	3	51	13	4	6	24	24	11	3							
II.	60	—	60	—	60	50	2	4	—	4	48	9	3		8	21	19	12							
III.	55	—	55	1	54	49	1	—	—	4	46	6	2			7	15	15	10	7					
IV.	56	—	56	—	56	49	4	2	—	1	49	6	1				11	17	19	7	2				
V.	60	—	60	2	58	45	3	4	—	6	42	13	3					10	20	21	5	2			
VI.	41	1	42	1	41	33	2	4	—	2	34	7	—					6	17	10	6	2			
VII.	51	1	52	—	52	38	4	3	—	7	46	6	—						8	20	7	14	3		
VIII.	33	1	34	—	33	28	2	2	—	1	27	5	1							3	9	12	9		
Összesen	425	4	429	6	422*	354	20	20	—	28	343	65	14	6	32	52	56	57	55	60	40	24	28	12	422

* Jegyzet: A VIII. oszt.-ban egy önként ismétlő tanuló volt.

b) *

Osztály	A tanulásban tett előmenetel szerint volt:							Magaviseleltre nézve volt:					Tandijmentes		Tápitózteti		A tanulók egészségi állapota:			
	jeles	jó	elégse- ges	elégte- len			összes vizs- gázott	jó	szabály- szerű	kevésbé szabályszerű	rossz	egész	fél	Ösztöndíjas	teljes fi- zettel	ke- vez- ményel	Betegségi eset			meghalt
				1	2	több											nem járványos könnyű	járványos súlyos	járványos	
	tantárgyból																			
I.	11	26	13	7	3	7	67	37	30	—	—	2	1	6	32	1	21	1	1	—
II.	9	23	20	4	3	1	60	45	15	—	—	3	3	13	27	4	11	—	—	—
III.	12	15	20	6	—	1	54	41	13	—	—	1	5	10	29	5	9	—	—	—
IV.	14	25	15	1	1	—	56	40	16	—	—	2	—	6	24	11	8	—	—	—
V.	13	29	4	9	1	2	58	41	17	—	—	3	2	12	29	10	6	1	—	1
VI.	8	20	7	5	—	—	40	30	8	2	—	1	—	10	18	6	2	—	—	—
VII.	17	16	9	6	2	1	51	40	11	—	—	1	—	11	19	16	3	—	—	—
VIII.	13	16	3	—	—	—	32	32	—	—	—	2	4	13	12	7	?	—	—	—
Összesen	97	170	91	38	10	12	418	306	110	2	—	15	15	81	190	60	61	2	1	1

* Jegyzet: Ezen rovat alatt csak a nyilvános tanulók szerepelnek.

c)

A tanulók szülei közt polgári állásra nézve volt:													A tanulók illetősége szerint volt:																	
őstermelő		iparos		keres. s váll.		tisztviselő																								
önálló		önálló		önálló																										
nagybirt. s bér- lő	kisbirtokos s bér- lő	alkalmazott	négyiparos	kisiparos	alkalmazott	nagykereskedő	kiskereskedő	alkalmazott	köztisztviselő	magántisztviselő	katona	más értelmiségű (orvos, ügyvéd, felkész., tanár, tanító, mérnök, író) stb. személyes szolgálatból elő- munkás, napszámos, szolgál- gató	magánzó	összesen	helybeli	sopronmegyei	vasmegyei	győrmegei	veszprémmegyei	zalaamegyei	somogymegyei	fehértómegei	tolnamegyei	baranyamegyei	komárommegyei	mosonmegyei	máskérületbeli	külföldi	Összesen	
13	117	7	—	52	—	6	16	3	29	11	1	129	5	40	429	98	81	107	21	19	20	12	6	12	5	1	4	40	3	429

B) Bölcsészeti-theológiai főiskola.

1. Történeti adatok.

a) Az 1896/97-ki iskolai év szeptember hó 9-én nyitott meg. Szeptember 10-én kezdődtek az előadások, melyek eltekintve az egyházzhatóságilag megállapított ünnepi szünnapoktól s a félévi colloquiumoknak szánt január s június havától, megszakítás nélkül folytak. A június hó 19-re kitűzött évváró ünnepélyen túl, csakis a második évfolyam hallgatóinak alapvizsgálatát fogjuk megtartani, még pedig nevezett hó 26-án.

b) A beiratkozott rendes hallgatók száma: 15, — néggyel kevesebb, mint a megelőző tanévben. A létszám apadása egyelőre nem aggasztó ugyan, — mégis annyira komoly jelenség, hogy az egyházzhatóság figyelmét reá felhívjuk. Nem aggasztó, ha tekintetbe vesszük, hogy a kötelező négy évfolyam utolsóját volt hallgatóink közül 5-en jelenleg külföldi egyetemen végzik. Ezekkel együtt tehát a hallgatók száma: 20, illetőleg az iskolai év végén: 18, — oly létszám, mely az utolsó 20 évet véve számítás alapjául nem felel meg ugyan az átlagos számnak, de minimálisnak sem tekinthető.

Nem csak azon jelenség méltó a megszüvelelésre, hogy a theol. hallgatók száma apad, hanem még inkább az a körülmény, hogy a theol. hallgatók közül viszonylag nagy azok száma, kik a lelkeszi pályára sohasem lépnek. Így az utolsó évtizedben intézetünk volt hallgatói közül 16-an léptek a tanári pályára. S ezek majdnem kivétel nélkül a legjelesebb készütségu ifjak közül valók. A lelkeszi díjazások fokozatos javítása, a theol. hallgatóknak anyagi tekintetben való gyámolítása oly mértékben, hogy gond nélkül élhessenek tanulmányaiknak s a magasztos hivatásukra való előkészülésnek oly feladat, mely elől az egyház többé ki nem térhet. Ez utóbbi tekintetben, t. i. a hallgatók segélyezése tárgyában bizonyára haladást jelez az a tekintélyes összeg, mely a d) alatt foglalt adatok igazolása mellett e célra volt fordítható.

c) A tanári kar kebelében annyiban történt változás, hogy Holczhammer János volt segédtanár a lyceum rendes főgymnasiumi tanárául választatván, óráinak betöltéséről rendkívüli módon kellett gondoskodni. Főtárgyát, az egyháztörténelmet, az erre képesített Jausz Vilmos tanár vállalta el, míg a neveléstant, a nevelés- s dogmatörténelmet Holczhammer János rendkívüli tanár volt szives megtar-

tani. A bekövetkezett változás egyes tantárgyak kiszabott óraszámának némi leszállítását is vonta maga után.

d) A hallgatók segélyezésére kiváló gondot fordítottunk. A főiskolai tápintézet jótéteményében részesült 13 ifju, még pedig kettő 20 frtnyi, egy 10 frtnyi kedvezményes díj kötelezettsége mellett, 10 pedig egészen díjtalanul. E jótétemény képvisel 734 frtnyi értéket. Ösztöndíjat pedig élvezett szinte 13 ifju, még pedig egy 150 frtot, hárman 85—99 frtot, hárman 46—51 frtot, négyen 30—33 frtot s ketten 20—26 frtot. A részükre folyósított ösztöndíjösszeg 752 frtra rúg. Ezen kívül segélyt nyertek a theol. önszegélyző alap jövedelméből, mely a theol. önképző kör rendelkezése alatt áll. Továbbá betegség esetén az intézeti orvos gyógykezelését, a szükséges orvos-szereket is díjtalanul vehették igénybe.

Intézetünk azon volt hallgatói pedig, kik jelenleg külföldi egyetemen végzik tanulmányaikat, szám szerint öten, a soproni egyházközség kezelése alatt levő alapítványok jövedelméből 882 frtra rúgó ösztöndíjakat élveztek. Ezek szerint esik egy intézetünkben tanuló ifjura átlag 114 frt 30 krnyi, egy külföldön tanuló ifjura pedig 176 frt 40 krnyi segély.

e) Hálás köszönettel vettük a nm vall. s közokt. m. k. ministeriumnak »a hazai közoktatás állapotáról szóló XXV. jelentését,« továbbá ugyanezen ministeriumnak »hivatalos közlöny«-ét, mely nagybecsümű, illetőleg folyóirat a közoktatásügyi kormány kegyes intézkedése folytán bocsáttatott intézetünk rendelkezésére. Továbbá adományozta: az országos m. k. statisztikai hivatal 10—10 példányban a könyvtár tanárok s szorgalmasabb hallgatók számára a Magyarország népességi kulturális s közgazdasági állapotát feltüntető teljes gyűjteményt még pedig 21 rendbeli térképet s graphikont; a »Luther-társaság« a támogatásával megjelent »Keresztény házi áldás«-t 2 példányban; dr. Szlávik Mátyás eperjesi collégiumi igazgató »Kant etikáját« a könyvtár s jelesebb theol. hallgatók számára 6 példányban; ifj. Draskóczy Lajos eperjesi lelkész, volt hallgatónk a beköszöntő beszédét magában foglaló »Emléklapok«-at több példányban, Francz Vilmos lelkész a ruszti egyházközség évi értesítőjét; Daxer György pinkafői segédlelkész bölcsészettudori értekezését s számos hazai tanintézet iskolai értesítőjét s egyéb kiadványait,

2. Tanári kar.

Rendes tanárok :

1. **Bancsó Antal**, a lyceumi nagy könyvtár őre, főgymnasiumi s tanítóképző-intézeti vallástanár, felavatott lelkész, előadta az újszövetségi exegesist, újszövetségi bevezetést és a keresztyén hittant. Vezette az újszöv. írásmagyarázati és a rendszeres theol. seminariumot. Heti óráinak száma: 11.

2. **Jausz Vilmos**, főgymnasiumi vallástanár, felavatott lelkész, főiskolai exhortátor, egyházkerületi alszámvevő s a tanári értekezlet jegyzője. előadta az egyháztörténelmet, a héber nyelvtant, ó-szövetségi írásmagyarázatot, ó-szövetségi bevezetést, theol. encyclopaediát és vallástörténelmet. Vezette az egyháztörténelmi s ó-szöv. írásmagyarázati seminariumot. Heti óráinak száma: 15.

3. **Poszvék Sándor**, theol. igazgató, a lyceumnak ez i. sz. igazgatója, a theol. önképzőkör elnöke, felavatott lelkész, egyházkerületi számvevő, előadta az egyházjogtant, homiletikát, katechetikát s gyakorlati írásmagyarázatot. Vezette az egyházjogi seminariumot, a homiletikai s katechetikai gyakorlatokat és német olvasmányokat. Heti óráinak száma: 10.

Rendkívüli tanárok :

4. **Gombocz Miklós**, főgymnas. igazgató-tanár, felavatott lelkész, előadta a bölcsészet történetét s vezette a bölcsészeti seminariumot. Heti óráinak száma: 3.

5. **Holczhammer János**, főgymnasiumi rendes tanár, felavatott lelkész, előadta a neveléstörténelmet, neveléstant s dogmatörténelmet. Heti óráinak száma: 4.

6. **Király Béla**, főgymnas. rendes tanár, előadta a zeneelméletet s vezette az egyházi énekgyakorlatokat. Heti óráinak száma: 2.

3. Tantárgyak heti óraszám s tanfolyamok szerint.

Az I. évfolyamban :

1. Theologiai encyclopaedia a téli félévben és
2. Vallástörténelem a nyári félévben heti 2 órában. Tr.: Jausz Vilmos,

3. Héber nyelvtan, olvasmányokkal és gyakorlatokkal, egész éven át heti 3 órában. Tr.: Jausz Vilmos.

4. Bölcsészettörténelem és bölcsészeti seminarium egész éven át heti 3 órában. A seminariumban olvasmány: Descartes elmélkedése a metaphysikáról, továbbá dolgozatok szabadon választott philosophiai kérdésekről. Tr.: Gombocz Miklós.

5. Neveléstörténelem a téli félévben és

6. Neveléstan a nyári félévben, heti 2 órában. Tr.: Holczhammer János.

A II. évfolyamban:

7. Ószövetségi bevezetés, egész éven át heti 2 órában. Tr.: Jausz Vilmos.

A III. évfolyamban:

8. Uj szöv. bevezetés, egész éven át heti 2 órában. Tr.: Bancsó Antal.

9. Dogmatörténelem, egész éven át heti 2 órában. Tr.: Holczhammer János.

10. Egyházjogtan heti 3, és egyházjogtani seminarium heti 1 órában, a zsinati törvények az egyházi törvénykezésre és háztartásra vonatkozó részének részletes magyarázata, a lelkeszi iroda, hivatalos ügyiratok ismertetése, megfelelő dolgozatokkal. Tr.: Poszvék Sándor.

Az I. és II. egyesített évfolyamban:

11. Egyetemes egyháztörténelem: ókor és középkor III. Inczéig. Egész éven át heti 3 órában. Tr.: Jausz Vilmos.

Egyháztörténelmi seminarium: Augustinus Confessioinak I. könyve, életrajzi, neveléstörténelmi és dogmatörténelmi szempontból. Egész éven át heti 1 órában. Tr.: Jausz Vilmos.

A II. és III. egyesített évfolyamban:

12. Ószövetségi irásmagyarázat: Királyok I. könyvének 1—11. fejezetei. Egész éven át heti 3 órában. Tr.: Jausz Vilmos.

Ószövetségi irásmagyarázati seminarium: Nyelvtani ismételések; a téli félévben a Királyok I. könyve és a Krón. II. könyve Salamon történetére vonatkozó több részének szöveg és tartalom szerint való összehasonlítása; a nyári félévben a Példabeszédek könyve 10—13.

fejzeteinek fordítása és magyarázata. Egész éven át heti 1 órában. Tr.: Jausz Vilmos.

13. Ker. hittan, egész éven át heti 4 órában és Hittani seminarium: Hase K. Hutterus vedivus alapján az egyházi tan ismeretése heti 1 órában. Tr.: Bancsó Antal.

14. Homiletika a téli s

15. Katechetika a nyári félévben, heti 2 órában. Tr.: Poszvék Sándor.

Az I., II. és III. egyesített évfolyamban:

16. Ujszövetségi exegesis: Az I. Kor. levél és János evangéliumának prologja, egész éven át heti 3 órában és

Ujszöv. írásmagyarázati seminárium: A zsidókhoz írt levél olvasása, heti 1 órában. Tr.: Bancsó Antal.

17. Gyakorlati írásmagyarázat: a Szentháromság ünnepe után II—XI. vasárnapi evang. perikópáknak gyakorlati értelmezése, egész éven át heti 1 órában. Tr.: Poszvék Sándor.

18. Homiletikai s katechetikai gyakorlatok. Egyházi beszédek s katechesisek készítése s előadása beható bírálat kíséretében. A III. évfolyam hallgatói ismételten tartották az intézeti tornacsarnokban az ifjúsági istentiszteletet, illetőleg gyermek-istentiszteletet. Ők s a második évfolyambeliek az előzetesen megbeszélt szövegre általuk készített katechesis gyakorlatokat a tanítóképzőintézeti gyakorlóiskola növendékeivel végezték. Az I. évfolyambeliek a gyakorlatokon jelen vannak, sőt a második félévben beszédvázlatok s egy-egy beszéd rész kidolgozására s elmondására is köteleztetnek. A gyakorlatokat heti 2 órában Poszvék Sándor tanár vezette.

19. Német olvasmány: A »Bethanien« vallásos folyóirat kiváló közleményeinek olvasása heti 1 órában. Tr.: Poszvék Sándor.

20. Egyházi ének. A hangnemek ismertetése, a chorálok fejlődésének menete. A szokottabb chorálmelódiák egyhangon, 18 chorál négyhangu férfikarletében gyakorolva. Ezenkívül egyes ünnepi alkalomokra szóló dalok különféle szerzőktől. Egész éven át 2 órában. Tr.: Király Béla.

Heti órák száma: az I. évfolyamban 24, a II. évfolyamban: 27, a III. évfolyamban: 29.

4. A hallgatók névsora.*)

I. évfolyam.

1. Baldauf Gusztáv, Németujvár — Vasm., t. Torkos Mária ö. d.
2. Berecz Gábor, Ostfi-Asszonyfa — Vasm., t. deáksegélyző s
[Horváth Illés Julia ö. d.
3. Mesterházy László, Felső-Szopor — Sopronm., t. deáksegélyző ö. d.
4. Porkoláb Gyula, Kis-Somló — Vasm., t. Braun Nándor ö. d.
5. Szloboda Iván, Vág-Ujhely — Nyitram., t. évközben kilépett.
6. Szomora János, Mosócz — Turóczm., t. Schwarez Mihály ö. d.

II. évfolyam.

7. Blatnyák György, Detta — Temesm., évközben kilépett.
8. Ludig Gusztáv, Körtvélyes — Vasm., t. deáksegélyző ö. d.
9. Mühl Sándor, Mekényes — Baranyam., t. Torkos Mária és
[Szabó József s Sarolta ö. d.
10. Nedobry Iván, Csasztkó — Nyitram., t. gr. Teleki Róth Johanna
[s Németh István ö. d.
11. Podhradszky János, Tordas — Fehérm., Nagy Sándor s Vésey
[Zsuzs. ö. d.
12. Pröhle Károly, Szolgagyőr — Vasm., t. gr. Teleki Róth Jo-
[hanna s Rupprecht János ö. d.
13. Wagner Ádám, Rác-Kozár — Baranyam., gr. Teleki Róth
[Johanna s Szabó József és Sarolta ö. d.

III. évfolyam.

14. Mendöl Lajos, Alsó-Szeli — Pozsonym., t. deáksegélyező s Hor-
[váth Illés Julia ö. d.
15. Mohácsi Lajos, Pivnicza — Bács-Bodrogm., t. gr. Teleki Róth
[Johanna s Radó Ignác ö. d.

A hallgatók között volt:

1. egyházi illetőség tekintetében			
dunántúli egyházkerületi	.	.	8
dunáninneni	»	.	4
bányai	»	.	3
tisztai	»	.	—

*) A helynév a hallgató szülőinek lakóhelyét jelzi; t. = tápintézeti, öd. = ösztöndíjas. Az öd. előtt említett név pedig azon alapítványt jelzi, melyből az ösztöndíj folyósíttatik.

2. tápintézeti	13
3. jótéteményes, még pedig tápintézeti kedvezményes	13
osztöndijas	13

5. Colloquiumok, vizsgálatok.

Mind a két félév végén az előadott tantárgyakból rendes colloquiumok tartattak, melyeknek eredményét az előadások látogatására vonatkozó osztályozási jegyekkel együtt az illető tanárok a hallgató leczkekönyvébe, valamint az ezek nyilvántartására szolgáló intézeti anyakönyvbe bejegyezik. A félévi colloquálás kötelezettsége kiterjed az összes hallgatókra s az összes előadott tantárgyakra. E kötelezettség alól csak a második évfolyambeli hallgatók mentetnek föl részben a nyári félév végén, a mennyiben azon tantárgyakból nem kell colloquálniok, melyekből ugyanakkor alapvizsgálatot tesznek.

A mult 1895/6. iskolai év végén a második évfolyamu hallgatók létszáma volt 4. Az 1896. június 27. s 28 án, illetőleg szeptember hó 7-én tartott alapvizsgálaton 1 jeles s 1 elégséges sikerrel állotta meg a vizsgálatot, 2 pedig 1897. június havában tartandó ismétlő vizsgára utasított. Az alapvizsgálatra bocsátott hallgatók névszerint ezek: Fischl Tóbiás, Mendöl Lajos, Mohácsi Lajos, Schindler Márton.

Az 1896. szeptember 18. s 19. napján főtitst. Gyurátz Ferencz püspök ur elnöklte alatt tartott szakvizsgálatra jelentkezett 4 végzett theol. hallgató, névszerint: Genersich Tivadar, Horváth Lajos, Kovács János és Stettner Marko, kik közül 1 a bécsi, 3 pedig a hallei egyetemen végezte tanulmányait. Ezek közül 1 nem vizsgázott, mert időközben tanulmányainak a hallei egyetemen való folytatására határozta el magát. A másik három, miután a szakvizsgálatot 1 jeles, 2 jó sikerrel megállotta, a lelkészi vizsgálatot is sikeresen letévén, fölavattatott és segédlelkészi minőségben szolgálja az anyaszentegyházat.

V.

A tanuló ifjuság öntevékenysége: önképző- körök, egyesületek.

a) Ifjusági Magyar Társaság.

Az ifjusági »Magyar Társaságnak«, mely a főgymnasium felsőbb osztályainak tanulóiból alakult a lefolyt tanévben összesen 167 tagja volt. Elnöke: Arndt János főgymn. tanár, főjegyzője: Arndt Gyula VIII. oszt. tanuló, aljegyzője: Proszvimmer Béla VII. oszt. t., pénztárosa: Kapi Béla VIII. oszt. t., főkönyvtárosa: Németh Samu VIII. oszt. t., olvasóköri teremőrök: Horváth Sándor és Nagy János VIII. oszt. tanulók.

A kör 18 gyűlést tartott, a melyeknek tárgyát szépirodalmi és tudományos dolgozatoknak felolvasása és megbirálása és szavaltatok képezték. A tagok munkakedvének emelése céljából 3 versenyszavaltati gyűlést tartott a társaság, a melyek közül kettőn az V—VI. oszt. és VII—VIII. oszt. tanulók költeményeket, egyen pedig a VII—VIII. oszt. tanulók szónoki beszédeket szavaltak. Az V—VI. oszt. versenyén Vértesi Zoltán VI. oszt. tanuló nyerte el a díjat. A VII—VIII. oszt. versenyén a díj nem osztatott ki. A prózai versenyszavaltaton Arndt Gyula VIII. oszt. tanuló kapta a kitűzött 1 aranyat. A márczius 15-re kitűzött pályázaton Arndt Gyula VIII. oszt. tanuló nyerte el az egyik díjat »A magyar nők a szabadság harcban« című prózai munkájával, a második díjat pedig Horváth Béla VIII. oszt. tanuló »Emlékezés 48-ra« című költeményével.

Az évvégi pályázatokra beérkezett munkák közül a következők kapták a kitűzött pályadíjakat:

»Miveltségünk az Anjouk és Mátyás korában« szerzője: Arndt Gyula VIII. oszt.

»A magyar renaissance«, szerzője: Arndt Gyula VIII. oszt.

»A levegő nyomásából és feszítő erejéből magyarázható néhány ismeretesebb jelenségekről«, szerzője: Németh Samu VIII. oszt.

»Az állatok védő és támadó műszerei«, szerzője: Halász Lajos VII. oszt. tanuló.

Műfordítás; »Odysseus és Nausikaa« Ilias VI. ének, szerzője: Proszvimmer Béla VII. oszt. tanuló.

Az örömnépre benyújtott munkák közül Arndt Gyula VIII. oszt. tanulóknak »Faust« című prózai dolgozata nyerte a Takáts Dénes aranyat, Horváth Béla VIII. oszt. tanulóknak »Az aranyhaju Lóra« című költeménye a Döbrönte Gábor aranyat és Kapi Béla VIII. oszt. tanulóknak »Arany János otthon« című prózai dolgozata a társaság aranyát. A két Radó Lajesi díjat 25—25 frtot Arndt Gyula és Németh Samu VIII. oszt. tanulók nyerték.

A társaságnak bevétele 678 frt 37 kr. és 1 arany volt, amely összeget könyvtárának javítására és bővítésére, továbbá lapok járatására s pályadíjakra fordította a társaság.

Nagyságos dr. Németh Antal főigazgató s ministeri megbízott ur az alkalommal, hogy a főgymnasiumot meglátogatta, a Magyar Társaságnak egy e célra rendezett diszgyűlésén is megjelent a főgymnasiumi igazgató és tanári kar kíséretében. A diszgyűlésen:

1. Arndt Gyula VIII. oszt. tanuló Poe Edgarnak »A holló« című költeményét szavalta.

2. Gyalog István VIII. oszt. tanuló pedig Kapi Béla VIII. oszt. tanuló »Csokonai és a Lilla dalok« című dolgozatát olvasta fel s bírálta meg.

A márczius 15-iki diszgyűlésnek, melyen a főgymnasiumi tanári kar és ifjuság teljes számban volt jelen, műsora a következő volt:

1. „Szózat.“ Király Béla főgymnasiumi tanár s karnagy vezetése alatt énekelte a főgymnasiumi énekhar.

2. „Ünnepi beszéd.“ Tartotta: Arndt Gyula a kör főjegyzője.

3. „A magyar nők a szabadságharczban“ pályanyertes munka. Irta: Arndt Gyula VIII. oszt. tanuló, felolvasta Kapi Béla VIII. oszt. tanuló.

4. „Márczius Idusa.“ Irta és szavalta: Hecht Elemér VII. oszt. tanuló.

5. „Emlékezés 48-ra.“ Pályanyertes munka. Irta és szavalta: Horváth Béla VIII. oszt. tanuló.

6. „Emlékezés 48-ra.“ Irta és szavalta: Arndt Gyula VIII. oszt. tanuló,

7. „Hymnus.“ Király Béla főgymnasiunai tanár s karnagy vezetése alatt énekelte az ifjúság.

A junius hó 30-án tartott »Örömmünap« műsora:

1. „A kard.“ Weber K.-tól. Énekli a főgymnasiunai vegyeskar.
2. „Petőfi és Julia.“ Irta és fölolvassa Proszvimmer Béla VII. oszt. tan.
3. „Vajda János.“ Irta és fölolvassa: Hecht Elemér VII. oszt. tan.
4. „Magyar népdalok.“ Czimbalmon előadja: Sárosi László VIII. oszt. tan.
5. „Faust.“ Irta és fölolvassa: Arndt Gyula VIII. oszt. tan.
6. „Aranyhaju Lóra.“ (Költemény). Irta és előadja: Horváth Béla VIII. oszt. tan.
7. „Arany János otthon.“ Irta és fölolvassa: Kapi Béla VIII. oszt. tan.
8. a) „Őszi harmat után . . .“ (Bujdosók éneke).
- b) „Gúnydal a német divatra“ (Dallama a XVI. századból.) Énekli a főgymnasiunai vegyeskar.

b) Gyorsíró-kör.

A »Gyorsíró-kör«-nek, mely szintén főgymn. tanulókból alakult, volt összesen 125 tagja. A kör elnöke: Zvarinyi Lajos főgymn. tanár. Titkár: Kovácsics Sándor VIII. oszt. Tanfolyamvezetők: a haladóknál Kovácsics Sándor VIII. oszt., a kezdőknél Wallner Emil VIII. és Halász Lajos VII. oszt., lapszerkesztők: Németh Samu és Gyalog István VIII. oszt., könyvtáros: Nagy János VIII., pénztáros: Teke Dénes VIII. oszt., jegyző: Proszvimmer Béla VII. oszt. tanuló.

A kör alapszabályait a tek. tanári kar engedelmével módosította.

A vita-tanfolyam hallgatói ápr. 25-én vizsgáltak; és pedig 5-en jelesre, 6-an jóra.

A főgymn. tanulókból álló levelező-tanfolyam vizsgája május 2-án volt. Eredmény: 16 jeles, 6 jó, 4 elégséges.

Az algymn tanulókból álló levelező-tanfolyam hallgatói május 9-én vizsgáltak. Eredmény: 14 jeles, 3 jó, 9 elégséges.

A correct-vitairásra kitűzött díjakat Halász Lajos és Hasza Károly VII. oszt. t. nyerte el.

A 180 szótagos versenyírásra kitűzött első díjat (5 frt áru könyv) Wallner Emil VIII. oszt. t. nyerte el. Dicséretben részesült: Petter Gyula VII. és Tompa Imre V. oszt. t.

A 120 szótagos versenyírásra kitűzött díjat (2.50 frt áru könyv) Gyalog István VIII. oszt. t. nyerte el. Dicséretet érdemelt: Petter Gyula, Vidovszky Ferencz VI. oszt. t., továbbá Németh Gyula IV. o. t. csinos írásáért.

A levelező correct-stenogrammnál az első díj nem adatott ki.

A második díjat Markóczy Imre III. oszt. t. nyerte el. Dicséretes Schrödl József IV. és Szalay Mihály IV. oszt. t. munkája.

A módosított alapszabályok értelmében a kör nov. 22-én, az Országos Magyar Gyorsíróegyesület által rendezett versenyírásra két tagját küldötte el: Kovácsics Sándor és Teke Dénes VIII. oszt. tanulót. Az előbbi elnyerte az 1 körmoezi aranyból álló (vidéki) díjat; az utóbbi pedig dicséretet nyert.

Az Országos Magyar Gyorsíróegyesület szabatos-vitairási stenogramokra hirdetett pályázatán az első díjat (egy drb 10 koronás arany) Kovácsics Sándor VIII. oszt. t. nyerte el, mint a kinek munkája a beérkezett 121 között legjobb volt. Második díj fejében gyorsírási műveket nyert Halász Lajos és Petter Gyula VII. oszt. t. Elismerő oklevelet kapott Wallner Emil VIII. oszt. t.

A kör ápr. 4-én Markovics Iván, a magyar gyorsírás megalapítójának emlékére ünnepélyt rendezett. A műsor következő volt:

1. „Rákóczy Ferencz imája.“ Karra alkalmazta Allaga Géza, éneklé a főgymnasiumi vegyeskar.
2. „Emlébeszéd.“ Mondja Kapi Béla VIII. oszt. t.
4. **Látványos írás-verseny:**
 - a) perczenként 150 szótag,
 - b) fokozatosan 150—200 szótag.
4. „Markovics Iván.“ Irta és felolvassa Kovácsics Sándor VIII. oszt. t.
5. „Alkalmi óda.“ Irta Böhm Sándor VIII. oszt. t., szavalja Heimler Károly VIII. oszt. t.
6. Zupancic N. C.: „Gabelsberger-induló.“ Hegedün és zongorán előadja a főgymnasiumi zenetársaság néhány tagja.

A könyvtár, melynek jegyzékét a kör kinyomatta, részint a tagok szorgalma és áldozatkészsége, részint pedig vétel útján ez idén is több gyorsírási művel szaporodott.

A kör lapja: »Soproni Gyorsíró« ez évben XXIII. évfolyamát töltötte be.

A gyorsírókör könyvtára a tanévben a következő művekkel szaporodott:

»Gyorsírási lapok« IX. évfolyam. »Gyorsírási lapok« XXXIII. évfolyam. »Gyorsírási lapok« XXX. évfolyam. Forrai Soma »Vita gyorsírás.« »Gyorsírási hírlap« I. évfolyam. »Budapesti Gyorsíró« VII. évfolyam. Bódogh János »Levelező gyorsírás«. Boross Gábor »A gyorsírás története.« »Soproni Gyorsíró« XVII. évfolyam. »Soproni Gyorsíró« XVIII. évfolyam. »Soproni Gyorsíró« XIX. évfolyam.

»Soproni Gyorsíró« XX. évfolyam. »Soproni Gyorsíró« XX. évfolyam.
 »Soproni Gyorsíró« XXI. évfolyam. »Soproni Gyorsíró« XXI. évfolyam.
 »Soproni Gyorsíró« XXII. évfolyam. »Soproni Gyorsíró« XXII. évfolyam.
 Pályamunkák 1895/6. »Concordia.« Markovics Iván »Lehrbuch der
 Deutschen Stenografie.« »Budapesti Gyorsíró« VIII. évfolyam. Mar-
 kovics Iván »Levelező gyorsírás«. Petöfi »János vitéz« aut. Gyalog
 István. »Gyorsírási lapok« XXXIV. évfolyam. Beöthy László »Béni
 bácsi« aut. Kund Gusztáv. Bódogh János »Gyorsírási olvasókönyv.«
 Jókai Mór »Kis Decameron« autografálta Tompa Imre. Herczeg Fe-
 rencz »Gyurkovics lányok«, autogr. Kis Béla. Györkönyi »Novellák«
 aut. Kund Gusztáv. Kisfaludi Károly »Csalódások« aut. Kis Béla.

c) Theologiai önképzőkör.

A theol. önképzőkör 1858-ban keletkezett. Rendes tagjai a theol. főiskola hallgatói. Célja a szaktudományokban s a lelkési gyakorlatban való önképzés, a testületi szellem megszilárdítása s az erkölcs-vallásos élet fejlesztése.

Az 1893/4. tanév végeig külön fennállott Györy Vilmos kör, melynek célja volt a nemzeti szépirodalom iránti érzék fejlesztése, a theol. önképzőkörrel összeolvadt. Azóta a kör e szép feladat megvalósítását is felvette programjába. A kör testületileg lépett be a »Soproni Irodalmi és Művészeti Kör« tagjai sorába. Az ezen testület által havonként rendezett estélyeken a tagok meleg érdeklődéssel vettek részt.

E kör az 1896/7-ik iskolai évben ft. és mélt. Gyurácz Ferencz püspök s a tanári kar jelenlétében tartotta meg alakuló ülését. Elnöke: Poszvek Sándor főiskolai igazgató; titkára: Mohácsi Lajos; jegyzője: Pröhle Károly; pénztárosa: Wagner Ádám; ellenőre: Nedobry Iván; könyvtárosa: Mesterházy László s lapkezelője: Ludig Gusztáv Adolf theol. hallgatók.

Tartott pedig a kör összesen 16 ülést, melyeken az ügykezelési ügyeken kívül 18 szavalat, 9 dolgozat s 17 imádságnak, — úgy előadás, mint tartalmi értékük tekintetében való megbirálása került napirendre.

A kör megünnepelte a reformáció emlékét október hó 31-én a következő műsorral:

1. „Erős vár a mi Istenünk“, előadta a theol. ifjusági énekkar.
2. „Alkalmi ima“, elmondta Mesterházy László I. évfoly. hallgató.

3. „Emlékbeszéd“, tartotta Mohácsi Lajos III. évfoly. hallgató.
4. „Luther római utja“, olvasta Pröhle Károly II. évfoly. hallgató.
5. „Krisztus hajója“ Tárkányitól, szavalta Mendöl Lajos III. évfoly. hallgató.
6. „Choral“ előadta a theol. ifjusági énekkar.

Márcezius 15-ének megünneplésére a kör diszülést tartott, melynek tárgysorozatát a következőkben közöljük:

1. „Hymnus“, előadta a theol. ifjus. énekkar.
2. „Alkalmi ima“, mondta Wagner Ádám II. évfoly. hallgató.
3. „Alkalmi beszéd“, előadta Podhradszky János II. évfoly. hallgató.
4. „Kossuth sírján“, költemény Porkoláb Gyula I. évfoly. hallgatótól, szavalta Mesterházy László I. évfoly. hallgató.
5. „Egyházi beszéd márczius 15-én“, Lágler Sándortól, előadta Baldauf Gusztáv I. évfoly. hallgató.
6. „Szózat“, előadta a theol. ifjus. énekkar.

A kör tagjai munkakedvének ébresztése végett főtiszt. Gyurázt Ferencz püspök ur 3 drb cs. és kir. aranyat volt szives adományozni, a kör pedig saját pénztárából 2 drb aranyat rendelt pályadíjra a legjobb egyházi beszéd és ima, illetve a vallásos lyra fajához tartozó költemény díjazására. Beérkeztek a következő pályamunkák: 3 egyházi beszéd, 15 ima illetve vallásos tartalmu vers. A viszonylag legjobb egyházi beszéd az e célra közreműködő bíráló bizottság jelentése értelmében Pröhle Károly II. évfoly., a legjobb ima Porkoláb Gyula I. évfoly. hallgató munkája volt. Ezek nyerték el a ft. püspök ur által adományozott 2, illetőleg 1 drb aranyat. A kör által kitűzött 1—1 aranyból álló díjjal pedig ugyanazon bíráló bizottság véleményének megfelelőleg Mohácsi Lajos III. évfoly. hallg. egyházi beszéde és Porkoláb Gyula I. évfoly. hallgatónak vallásos tartalmu költeménye jutalmaztatott.

A körnek céljai elérése végett rendelkezésére áll a theol. ifjusági könyvtár, melyről alább külön megemlékszünk s az önszegélyző alap, melynek vagyonértéke ez iskolai év végén 698 frt 80 kr-ra rugott.

d) Főiskolai ifjusági zenetársaság.

- Ez egyesület 27 év óta áll fenn s kiterjed az egyházkerület három tanintézetének azon ifjaira, kik belépésre önként jelentkeznek. Célja: a zene iránti érzéknek ébresztése s fejlesztése. Az 1896/7. iskolai évben a következő tisztikarral alakult meg, főjegyző: Arndt Gyula 8., pénztáros: Liptay Jenő 8., s főkönyvtáros: Manningner Adólf

7. osztálybeli főgymnas. tanuló. A tagok száma volt 148, még pedig működő: 20, pártoló: 128.

A társaság összesen 14 ülést tartott, ezek között egy disz-ülést, melyen bejczy dr. Németh Antal k. tanácsos főigazgató is számos tanár társaságában megjelent, érdeklődéssel hallgatva a főgymnas. vegyeskar énekét s az Arndt Gyula, Ursziny Pál s Sárosi László főgymnas. tanulók által előadott hegedü, zongora illetőleg czimbalom játékot.

Az egyesület által január hó 16-án nagyszámu közönség jelenlétében tartott hangverseny tiszta jövedelme volt 278 ft. Ebből az összegből 150 frtot a főiskolai magánkórházi alap javára, az ezen felül rendelkezésre maradt összeget pedig saját céljaira fordította a társaság.

Az ez évben rendezett verseny-játék on az első díjat (1 drb cs. és k. arany) Arndt Gyula, a másodikat (4 frt) Sárosi László, a gyakorlati munkára kitűzött pályadíjat pedig (1 drb cs. és k. arany) Fichtner Sándor főgymnas. tanuló nyerte el.

VI.

T a n s z e r e k.

1. Könyvtárak.

A lyc. nagy könyvtár gyarapodása az 1896/97. isk. évben.

I. Theologiai osztály.

1. Lapok, folyóiratok és folytatásban levő munkák. Ev. egyház és iskola. Prot. egyházi és iskolai lap. Sárospataki lapok. Egyházi szemle. Hajnal. Ev. népiskola. Prot. szemle. Theol. Literaturzeitung. Theol. Studien u. Kritiken. Zeitschrift für Theologie u. Kirche. Monatshefte der Comenius Gesellschaft. Archiv für syst. Philosophie. Zeitschrift für Philosophie u. Pädagogik. Hauck A. Realencyclopädie für prot. Theologie u. Kirche III. A. — Koszoru XXI—XXX. füzet. — Egyetemes gyűlés jegyzőkönyve. Dunántuli és bányai á. h. ev. egyházkerületi gyűlés jkőnyvei. — Az eperjesi á. h. ev. I. anyaegyház évkönyve. A Luther-társaság kiadványai: Jelentés a Luther-társaság működéséről. Hörk J. Farkasok a juhok között. Križko P. Melancthon Fülöp levele Körmöczbánya sz. k. városához.

2. Önálló munkák. a) Ajándékok: Högyes E. »Emlékönyv a budapesti kir. m. tudomány-egyetem orvosi karának multjáról és jelenéről.« A tud. egyetem orvosi karának ajándéka. Simkó E. Tanítóképzésünk. Szerző ajánd. Kovács S. Két anya harca a XVI. században. Szerző ajándéka. Egyházi törvények az egyházkerületek arányosításáról; az egy. ev. egyh. gyám- és nyugdíjintézetéről.

A dunántuli á. h. ev. egyházkerület által jóváhagyott egyházmegyei és egyházközségi rendszabályok. Püspök úrtól. Exemplaria duplicata bibliothecae centralis O. S. B. de sacro monte Pannoniae. A szt. Benedek rend ajándéka. Szöts F. A budapesti theol. akadémia multja és jelene. Az intézet ajándéka.

b) Megrendelésre: Kidd B. Sociale Evolution. Vierkandt A. Naturvölker u. Kulturvölker. Aars: Die Autonomie der Moral mit bes. Ber. der Morallehre Kants. Stanton C. Die ethische Bewegung in der Religion. Harms Fr. Naturphilosophie. Wundt W. Grundriss der Psychologie. Bartha B. Statist. tanulmányok a magyar protestantismusról. A polgári házasság s a házassági bíráskodás. A pápaság jövője. Laveleye Emil egyházpolit. tanulmányai. Pár szó a jogi szakoktatás reformjáról. Toldozás, vagy reform. A keresk. társaságok jogi személyisége.

Tischendorf C. Testamentum vetus, graece juxta LXX. interpretēs. Buhl Fr. Geographie des alten Palaestina. Baedeker's Palaestina u. Syrien. Schneller L. Evangelienfahrten. Klostermann A. Geschichte des Volkes Israel. Schlatter A. Einleitung in die Bibel. Cornill C. H. Einleitung in das alte Test. Weber F. Jüdische Theologie. Klostermann A. Die Bücher Samuelis u. der Könige. Keil C. F. Die Bücher der Könige. Delitzsch F. Die Psalmen. Dillmann A. Der Prophet Jesaias. Hitzig F. Die 12 kleinen Propheten. Holtzmann O. Neutest. Zeitgeschichte. Cremer: Bibl. theol. Wörterbuch der neutest. Graecität. Winer-Schmiedel: Grammatik des neutest. Sprachidioms. Jülicher A. Einleitung in das neue Test. Krüger G. Geschichte der altchristl. Literatur in den ersten 3 Jahrhunderten. Hase K. Kirchengeschichte. Hagenbach: Kirchengeschichte. Müller K. Kirchengeschichte. Uhlhorn G. Der Kampf des Christenthums mit dem Heidenthum. Die christl. Liebeshätigkeit. Mirbt C. Quellen zur Geschichte des Papstthums. Döllinger J. Das Papstthum. Die Papstfabeln des Mittelalters. Bezold F. Geschichte der deutschen Reformation. Lenz M. Martin Luther. Schaefer R. Melancthons Leben. Harnack A. Dogmengeschichte. Pfeiderer O. Die Entwicklung der prot. Theologie in Deutschland seit Kant u. in England seit 1825. Schultz H. Grundriss der christl. Apologetik. Luthardt: Geschichte der christl. Ethik. Kompendium der theol. Ethik. Előadások a keresztyénség erkölestánáról. Ford. Csiky Lajos (a m. prot. irod. társ. kiadv.). Längin G. Der Christus der Geschichte u. sein Christenthum. Riehl: Religiöse Studien eines

Weltkinds. Bettex F. Natur u. Gesetz. Naturstudium u. Christentum. Achelis: Praktische Theologie. Harms: Pastoraltheologie in Reden an Studierende. Köstlin H. A. Geschichte des christl. Gottesdienstes. Koetsveld: Die Gleichnisse des Evangeliums. Die Kinder in der Bibel. Kinderpredigten. Beyschlag W. Erkenntnisspfade zu Christo. Luthardt: Predigten. Robertson: Religiöse Reden. Reden über die Korintherbriefe. Spurgeon: Die Gleichnisse unsres Herrn in 52 Predigten. Ein Brunnen lebendigen Wassers. Tröstet mein Volk. Der Seelengewinner. Hilty C. Glück. Warneck G. Evang. Missionslehre. Schaefer Th. Leitfaden der innere Mission. Dörpfeld: Zur Methodik des Religionsunterrichts. Heidrich R. Heilige Geschichte. Glaubenslehre.

Glosius-könyvtár: Eucken R. Die Grundbegriffe der Gegenwart. Der Kampf um einen geistigen Lebensinhalt. Die Lebensanschauungen der grossen Denker. II. A. Scherer H. Die Pädagogik vor Pestalozzi. Godet Fr. Einleitung in das neue Testament. Kommentar zu dem Briefe an die Römer u. z. d. I. Briefe an die Korinther. Zábrák D. Krisztus az én életem. Luther M. Családi postillák.

II. Főgymnasiumi osztály.

1. Lapok, folyóiratok és folytatásban levő munkák: Hivatalos közlöny. Vasárnapi ujság. Nemzeti iskola. Egyet. philol. közlöny. Budapesti szemle. Századok. Ethnographia. Földrajzi közlemények. Mathem. és physikai lapok. Orsz. középiskolai tanár-egyesületi közlöny. Magyar pädagogia. Tornaügy. Athenäum. Irodalomtörténeti közlemények. Literaturblatt für germ. u. romanische Philologie. Zeitschrift für mathem. u. naturwiss. Unterricht. Deutsche Rundschau für Geographie u. Statistik. Az osztrák-magyar monarchia irásban és képen. Magyar könyvszemle. Magyar tájszótár. Petőfi S. művei. Jókai Mór összes műveinek nemzeti jubiláris kiadása. Magyar tört. életrajzok. Történelmi tár. Pallas nagy lexicon. Roscher: Lexicon der griech. u. römischen Mythologie. Jahrbuch der Erfindungen.

Glosius-könyvtár: Grimm: Deutsches Wörterbuch. Müller I. Handbuch der class. Alterthumswissenschaft. Magyar nyelvör. A magyar nemzet története. Millenniumi kiadás. Filosofiai írók tára.

2. Önálló munkák. a) Ajándékok: Gecsányi G. Hat hétig Egyiptomban. Sopron, 1896. (Szerző ajánd.) A szarvasi és sel-

meczányai ág. h. ev. és a szatmárnémetii ev. ref. főgymn. története és Iskolai értesítők az illető intézetektől.

b) A magyar tud. Akadémia kiadványai: Burekhardt J. A renaissancekori műveltség Olaszországban. Ford. Bánóczy J., II-ik k. Radó A. Az olasz irodalom története I., II-ik k. Ribot Th. A lelki átöröklés. Ford. Holló J. Ruskin: Velence kövei. Ford. Geöcze S. I. k. Magyar tört. emlékek. II. osztály: Írók. Szilágyi S. Erdélyi országgyűlési emlékek. XIX. k. Almanach 1897 re. Akad. értesítő. Nyelvtudom. közlemények. Archäol. értesítő. Mathem. és term. tud. értesítő. Az egyes osztályok tudom. értekezései.

c) A kir. magyar term. tud. társulat kiadványai: Klug N.: Az érzékszervek élettana. Thanhoffer L.; Előadások az anatomia köréből. Természettudom. közlöny.

d) Megrendelésre: Capelle C. Vollständiges Wörterbuch über die Gedichte Homers u. der Homeriden. IX. A. Leipzig, 1889. Reinhardt K. Lateinische Satzlehre. Pallas: Francia-magyar és magyar-francia szótár. Herrmann P. Principien der Sprachgeschichte. II. A. Halle, 1886. Weinhold K. Mittelhochdeutsche Grammatik. II. A. Behaghel O. Die deutsche Sprache. Kauffmann Fr. Deutsche Grammatik. II. A. Raumer R. Geschichte der germ. Philologie. Szabó K. Régi magyar könyvtár. III-ik k. Györkönyi K. Novellák. Beöthy Zs. A magyar irodalom kis-tükre. Tóth B. Szájru! szájra. A magyarság szálló igéi. Tóth B. Mendemondák. A világtörténet furcsaságai. Ferenczi Z. Petőfi életrajza. Heinrich G. Régi magyar könyvtár. I—IV. k. Csengey G. Hullámok közt. Regény. Ottó: Ifjúsági játékok. Oheroly: Torna-zsebkönyv. Tafferner B. Szín és színharmonia. Taschek Gy. A rajzoktatás módszertana. Benczur B. A művészi ipar és dekoratív művészetek stiltana. Szana T. Izsó Miklós élete és munkái. Polgár Gy. Ó-kori hitéleti és művészeti régiségek képgyűjteménye. Székely Gy. A qualitativ érzelmek psychológiája. Beloch J. Griechische Geschichte. II. B. Erődi B. A Fáraók országában. Petersen I. Theorie der algebr. Gleichungen. Cantor M. Vorlesungen über die Geschichte der Mathematik. Müller G. Übungsstoff für das geometr. Zeichnen. XI. A. Beke M. és Reif I. Érettségi vizsgálati mathem. feladatok gyűjteménye. Leunis I. Synopsis der drei Naturreiche. I. Theil: Zoologie. III. A. II. Theil: Botanik. III. A. Klug N. Az emberélettan tankönyve. Hempel: Bäume u. Sträucher. Fröhlich Iz. Mathem. repertorium. Fröhlich Iz. Az elméleti physika kézi-

könyve. Dynamika első része. Than K. A kísérleti chemia elemei. I. kötet, I. könyv. Közgazdasági és statiszt. évkönyv 1894—95.

G l o s i u s - k ö n y v t á r : Kirchner O. u. Biochmann Fr. Die mikroskopische Pflanzen u. Thierwelt des Süßwassers.

b) Az ifjusági »Magyar Társaság« könyvtára az 1896/97. tanévben a következő művekkel gyarapodott:

Endrődi Sándor: Kurucz nóták. Firduszi Sahnáméjából: Szijavus, ford. Radó Antal. Jakab Ödön: Pásztor tüzek. Longfellow költeményeiből, ford. Szász Béla. Firduszi Sahnáméjából, ford. Radó Antal. Csokonai összes művei. Beöthy László: Béni bácsi. Szász Károly és ifj. Szász Béla: Ezer év. Herczeg F.: Honthy háza. Hevesi József és Hetényi B.: Négy évszak. Werner Gyula: Elbeszélések. Herczeg F.: A Gyurkovics fiuk. Herczeg F.: A Gyurkovics lányok. Beniczkyné Bajza Lenke: Az erdei lak. Herczeg F.: Szaboles házassága. Szántó Kálmán: Weér Judit. Werner E.: Szabad pálya! Tóth Béla: A boldogasszony dervise. Tolnai Lajos: A grófné ura. Jókai Mór: Ne hagyd magad. Milkó Izidor: Mosoly. Gyarmathy Zsigáné: Zudorék. Feszty Árpád: Az én parasztjaim. Kemény Zsigmond: Gyulai Pál. Kemény Zs.: Férfj és nő. Petőfi összes művei, VI. kötet. Régi magyar könyvtár, IV. kötet. Századok, 1896. XXX. évfolyam. Tavasz, emlékkönyv. Jakab Ödön: Marosszéki történetek. Jámbor Lajos: Ezer éves hazánk története. Zempléni P. Gyula: Lelkesítő példák. Hörk József: Farkasok a juhok között. Beöthy Zsolt: A magyar irodalom kis tükre. Szana Tamás: Izsó Miklós. Ferenczi Zoltán: Petőfi életrajza. Radó Antal: Olasz-irodalom története. Polgár György: Ókori hitéleti és művészeti régiségek képgyűjteménye. Radvánszky Béla báró: Magyar család élet és háztartás a XVI. és XVII. században. Gáspár F.: 40.000 mértföld vitorlával és gőzzel. Ruskin: Velence kövei. Dr. Klug Nándor: Az érzékszervek élettana. Thanhoffer Lajos: Előadások az anatomia köréből. Bánó Jenő: Mexico és utazásom a tropusokon. Dessewfy Arisztid: Velence. Ribot: Lelki átöröklés. Dr. Ottó József: Ifjusági játékok. Császár Imre: Élet és művészet. Imre Sándor: Irodalmi tanulmányok. Összesen 52 mű.

T u d o m á n y o s é s s z é p i r o d a l m i f o l y ó i r a t o k :
Budapesti Szemle. Philologiai Közöny. Magyar Nyelvőr. Természet-
tudományi Közöny. Akadémiai Értesítő. Egészség. Századok. Irodalom

történeti Közlemények. Vasárnapi Ujság. Uj idők. A Hét. Magyar Szalon. Magyar Génusz.

c) A theol. önképzőkör könyvtárának gyarapodása az 1896/7. tanévben:

Folyóiratok, lapok: Evang. egyház és iskola. Evang. egyházi szemle s külmissió (Solcz Ödön ágfalvi lelkész adománya). Evang. Népiskola (a szerkesztő adománya). Protestáns pap. Protestáns Szemle. Evang. családi lap. A kiadók szíveségéből: Szabad Sajtó, Gyámintézet, Bethanien, Evang. Glocken, Flugblatt der evang. Hilfsanstalt A. C. in Ungarn, Hajnal, Egyetemi Lapok. Továbbá: Evang. luth. Kirchenzeitung. Das Pfarrhaus. Evang. Missionsblatt és Die evang. Missionen (Solcz Ödön ágfalvi lelkész adománya). Kirchliche Korrespondenz. Mancherlei Gaben und ein Geist. Vasárnapi Ujság. Pesti Hirlap.

Egyéb művek: Az 1891/4-ki á. h. evang. zsinat története. Gyakorlati biblia magyarázat. Luther: családi postillái, fordította Zábrák Dénes soproni lelkész, diszkötésben, a fordító ajándéka. A Luthertársaság s a protestáns irodalmi társaság kiadványai. Egyházegyetemes s egyházkerül. gyűlések jegyzőkönyvei. Továbbá a szerzők s kiadók adományául: Uj óramutató, Emléklapok a sz. antalfai gyülekezet egyházlátogatásáról, A kövágó-őrsi á. h. ev. gyülekezet ünnepe, Két anya harcza a 17. században, Emléklapok az eperjesi lelkész beiktatási ünnepéről, Magyarország statisztikai viszonyait feltűntető graphikonok s térképek, Házi áldás, Kant etikája.

2. Főgymnasiumi szertárak és gyűjtemények.

a) A természettani szertár az 1896/7-iki tanévben következő tárgyakkal gyarapodott:

8 elemes chromsav-telep, egy Nicol-féle prisma, egy micrometer csavar. Javitva lett: Multiplicator, szensulfid-prisma, Fresnel-féle prisma. A szemléltetéshez szükséges anyagok szereztettek. Ajándék Dr. Szilvássy Márton soproni ügyvéd urtól: négy darab kombinálható mikrofons telefon.

A felvett leltár szerint a természettani szertárban jelenleg van: 60 mechanikai, 22 hangtani, 32 hőtani, 49 fénytani, 74 elektrikai és 52 vegytani, vagyis összesen 289 eszköz.

b) A természetrajzi szertár gyarapodása 1896/7-ben.

Ajándék utján: *Fringilla montifringilla* Kiss Béla VI. oszt. tanulótól; *Ligurinus chloris*, Horváth Gyula VI. oszt. tanulótól; *Melospittacus*, Thiering Gyula könyvkeresk. urtól. *Archibuteo lagopus*, *Astur palumbarius*, *Accipiter nisus*, *Falco peregr.*, *Cerchneis tinunc.*, mind Lágler Aladár ügyvéd urtól. *Circus pygargus* és vérese Kiss Imre jegyző urtól. *Tetrao urogallus* ♀. nagys. Rupprecht Tasziló urtól, Mammuth összetett foga, méasztufa 3 drb, *Congerina* kagyló, Dorner Samu urtól. Mammuth agyarának töredéke, Kovács Zsigmond VII. oszt. tanulótól, barna vasércz 2 drb és vaspát 4 drb, Stettner urtól.

Vétel utján: *Coccothraustes vulg.*, *Lemmus norvegicus*, *Parus major*, *Hirundo urbica urbica et rustica*, *Cuculus canorus*, *Corvus corax*, *Alligator*, *Lacerta muralis*, *Coluber Aeskulapii*, *Python*, *Bufo vulg.*, *Bufo viridis*, *Scorpio europeus*, *Tegenaria domestica*, *Meta Menardii*, *Trochosa Singorensis*, *Epeira diadema*, *Ixodes ricinus*, *Phalangium opilio*, *Hirundo officinalis*, *Ascaris lumbricoides*, *Distomum hepaticum*, *Rhizostoma pulmo*, *Spongilla fluviatilis*, állattani fali képek Schuberttől, »Käferbuch« Calvertől, »A mikroskop« dr. Thanhoffertől, *Carina noctua*, *Pteropus aegyptiacus*, *Mustela foina*, *Cavia cobaya*, *Picus martius*, *Phyllopeuste sibilatr.*, *Silvia hortensis*, *Locustella fluviatilis*, *Lusciola suecica*, *Turdus viscivorus*, *Parus biarmicus*, *P. pendulinus*, *Pica randata*, *Tetrao bonasia* ♀, *Loxia curvirostra*, *Perdix cinerea* ♂, *P. coturnix*, *Anas crecca* ♂, *Anas querquedula* ♂, *Grus cinerea* ♂, *Acrocephalus turdoides* biológiai csoportja, *Mus minutus* biológiai csoportja.

Kivonat a sopr. ev. főgymn. természetrajzi gyűjteményének leltárából.

I. Állatok s állattani tanszerek gyűjteménye.

1. Gerinces állatok köre, faj	216, drb	381,
2. Puhatestű »	3772, »	10,544,
3. Izeltlábú »	2184, »	3069,
4. Férgék »	17, »	21,
5. Tüskebőrű »	7, »	17,
6. Bélnélküli »	22, »	52,
7. Véglények »	1, »	1,
8. Egyéb állattani tansz. képek stb.		208, 6234 faj, 14,319 drb.

II. Növényteni gyűjtemény s taneszközök.

1. Kétszikű növények, faj	1194,	drb	1617,
2. Egyszikű . . . »	383,	»	544,
3. Nyitvatermő . . . »	136,	»	145,
4. Virágtalan edényes »	308.	»	330,
5. Mohok »	125,	»	141,
6. Telepes növények . »	247,	»	321,
7. Fatörzs gyűjtemény »	30,	»	30,
8. Termés gyűjtemény »	16,	»	34,
9. Könyvek, képek . . »	—	»	193, 2439 faj, 3355 drb.

III. Ásvány, kőzet és kővület.

1. Ásvány faj	239,	drb	916,
2. Kőzet »	88,	»	513,
3. Kővület »	138,	»	1527, 456 faj, 2956 drb.
Végösszeg 9129 faj, 20,630 drb.			

c) A rajzszerár gyarapodása 1896/97-ben.

Vétel: Dekorative Vorbilder, VI. és VII. évfolyam, Haeuselmann & Ringger: Das Farbige Ornament, Andel Anton: Pflanzlichen Ornament., Hermes W.: Zeichen Lehrer 12 füzet, Hermes: Systematische Zeichen-Schule 13 füzet, Hugo Becker: Geometrisches Zeichnen.

Ajándék; Vidéky J.: Módszeres rajzoktatás, 9 drb. Schreiner Viktor VI. o. tanuló ajándéka.

d) Szertornászati eszközök gyarapodása 1896/97-ben.

Egy nagy, lószörrel kitömött bőrlabda; füleslabda-játékhoz 4 drb főtött kapurúd és 2 drb határrúd; Maurer és Eherolli tornászati zsebkönyvei.

VII.

A tanári kar kezelése alatt levő alapítványok, tanári nyugdíjintézet, ösztöndíjak, segélyegye- sület és tápintézet.

a) A tanári kar kezelése alatt levő alapítványok.

A pénztár, melyben ez alapítványi értékek kezeltetnek, a tanári kar közvetlen felügyelete alatt áll. A számadás minden polgári év elején a lyceumi tanári értekezlet elé terjesztetik megvizsgálás végett, s a tanárilag megvizsgált számadás az egyházkerületi pénzügyi bizottság felülvizsgálata alá bocsáttatik.

A mult évi értesítőben közölt adatok szerint az e pénztárban kezelt alapítványok vagyónértéke volt 1895. decz. 31-én 17.742 frt 27 kr. tőkében s 1.447 frt 91 krnyi bevételi feleslegben, összesen tehát 19190 frt 18 kr. Az 1896-ik évben gyarapodott a tőkeérték 97 frt 73 krral s tett ez év végén: 17.840 frtot, bevételi többletben pedig volt 1896. végén: 1.660 frt, összesen 19.500 frt. E szerint az évi vagyongyarapodás 309 frt 82 kr.

Az alapítványok, tekintve czéljokat, különbözők. A 17.840 frtnyi tőkeértékből esik:

1. 12 ösztöndíj-alapítványra	10.330 frt.
2. 1 tápintézeti »	2.090 »
3. 1 lyceumi nagy könyvtári alapítvány	630 »
4. 2 ifjúsági egyesületi »	1.080 »
5. 3 szertári »	1.945 »
6. 3 ápolda-orvosi s magánkórházi alapítvány	1.765 »

Az alapítványok részletes állását a következő adatok tüntetik föl ;

1896. decz. 31-én volt:	Tőkéje	Pénztári maradék
1. Laub János alapítványának	290 frt.	2·32 frt.
2. Dubovai János »	140 »	1·10 »
3. Thirring Lajos alapítványának	1.150 »	9·29 »
4. Radó Ignác »	2.310 »	3·67 »
5. Szemerey Sándor »	570 »	3·49 »
6. Németalföldi »	1.840 »	7·97 »
7. Kleeblatt Ármin »	150 »	4·43 »
8. Bertha Ádám »	100 »	3·00 »
9. Rupprecht Alfréd »	550 »	0·73 »
10. Schey Fülöp »	1.120 »	3·06 »
11. Gömbös-Radó »	1.190 »	1·36 »
12. Rupprecht Vilmos »	920 »	0·92 »
13. Természettani szertári alapítv.	810 »	3·67 »
14. Lenek Samu természett. alapítv.	600 »	0·40 »
15. Lenek Samu természetr. »	535 »	1·80 »
16. Tápintézeti alapítvány	2.090 »	2·06 »
17. Lyc. nagykönyvtári alapítv.	630 »	2·59 »
18. Ifjúsági magy. nagykönyvtári al.	975 »	1·26 »
19. Gyorsiróköri alap	105 »	0·91 »
20. Ápoldai s orvosi alap	1.375 »	1·75 »
21. 1869-ben érettségít tett urak al.	190 »	3·22 »
22. Dr. Schreiner Károly alapra	200 »	— »
23. Szabad rendelkezési alap	— »	516·19 »
24. Torna alap	— »	9·61 »
25. Közös osztatlan felesleg	— »	1.075·20 »
Összeg	17.840 frt.	1.660·00 frt.

A tanári nyugdíjintézet vagyona 1896. december hó 31-én összesen 93.672 frt 35 krra rugott s a megelőző évhez képest 1.631 frt 86 krral apadt. A jelzett év végén ugyanis rendelkezett ez alap 92.167 frt 87 krral tőkében s 186 frt 86 krnyi készpénzzel. Mihez kamathátralékul 1.317 frt 62 kr. járul. Nyugdíjak fedezésére volt szükséglet 2.260 frt.

b) Ösztöndíjak :

Azon ösztöndíjalapítványok tőkéi, melyeknek jövedelme majdnem kizárólag főiskolánk tanulói, illetőleg azon volt növendékei

élvezik, kik most egyetemen vagy akadémián folytatják tanulmányaikat, a mult 1896. év deczember 31-én (nem számítva a kizárólag tanító-képzőintéz. alapítványok tőkét) 123.627 frt 66 krra rugtak, — még pedig a soproni gyülekezet kezelése alatt 94.766 frt; az egyházkerületé alatt: 18.541 frt 66 kr. s a tanári karé alatt: 10.320 frt.

Ez alapítványok jövedelméből a f. tanévre ösztöndíjul folyósított

a) 5 külföldi egyetemen tanuló theol. hallgatónak	882 frt — kr.	} 2373 frt — kr.
18 hazai egyetemi s akadémiai hallgatónak	1491 » — »	
(2 jogász, 2 technikus, 1 orvos s 13 bölcs.)		
b) 12 soproni lyc. theol hallgatónak	512 frt — kr.	}
c) 71 » gymn. tanulónak 1 drb arany és	1548 » — »	
d) 15 soproni tan.-képzői növendéknek	231 » — »	} 2291 frt — kr.
s 1 drb cs. és kir. arany.	Összesen	4664 frt — kr.
és 1 drb cs.-és kir. arany.		

Ezekon kívül élvezett ösztöndíjat:

a) 4 theol. hallg. s 7 gymn. tanuló: az egyetemes egyház kezelése alatt levő Teleki-Róth Johanna grófné alapítványából 35 frtjával	385 frt — kr.	} 1125 frt 50 kr.
b) 4 theol. s 4 gymn. tanuló: a lyc. deáksegélyző egylet részéről	190 » — »	
c) 5 gymn. tanuló: a győri gyülekezet Stelczner és Szeredi alapítványából	260 » — »	
d) 1 gymn. tan.: dr. Berzsenyi J. urtól	20 » — »	
e) 1 » » a vasm. vend. alapítv.	10 » 50 »	
f) 1 gymn. tan.: a Jettin-féle alapítv.	60 » — »	
g) 1 » » a Bésán-féle »	200 » — »	

Tehát az ösztöndíjak főösszege: 5789 frt 50 kr.

és 1 drb cs. és kir. arany.

Tekintetbe véve, hogy néhányan több ösztöndíjat is élveztek, a végeredmény ez:

22 akadém. hallgató kapott	2373 frt — kr.
13 lyceumi theol. hallgató	752 » — »

Átvitel 3125 frt — kr.

Áttétel	3125	frt	—	kr.
80 gymnas. tanuló	2433	»	50	»
s 1 drb cs. és kir arany.				
15 tanítóképezdei	231	»	—	»
130 ifju összesen	5789	frt	50	krt
s 1 drb cs. és kir. aranyat.				

e) Segélyegyesületek.

1. A lyceumi deáksegélyző, mely 1865-ben alakult, évek hosszu során át fejt ki áldásos munkásságot. Alaptőkéje, melyet a lyceumi igazgató kezel, 1896/7-ben 174 frt 65 krral szaporodott s a számadásnak június hó 13-án történt lezárása idején 6.412 frt 48 krnyi értéket képviselt.

Ez egyesület czélja: szegény, szorgalmas és jó magaviseletű tanulók segélyezése. mely czélt két úton törekszik megvalósítani, t. i. egyrészt kioszt ez idő szerint három 30 frtos és öt 20 frtos ösztöndíjat, másrészt pedig hozzájárul a beteg tanulók gyógykezelési költségei fedezéséhez.

Tagja lehet a lyceum mindazon növendéke, ki az iskolai év elején legalább 20 krt fizet az egyesület pénztárába. E csekély összeg a legszegényebb tanulótól is kitelik.

A »Deáksegélyző egyesület« ügyeit a lyceumi igazgatón mint elnökön kívül a titkár, pénztáros, ellenőr és egy 13 tagu bizottság vezeti, kiket az év elején az összes tagok választanak. A lefolyt iskolai évben volt a titkár Mendöl Lajos, a pénztáros Ludig Gusztáv theol. hallgató. Az év végén a tisztviselők az összes tagokból álló közgyűlés előtt számot adnak működésükről. A lefolyt iskolai évben 352 tagja volt az egyesületnek, mely az intézeti ápolda-orvosi alapnövelésére 35 frtot, a magán-kórházi alapra 25 frtot, ösztöndíjra, illetőleg segélyezésre pedig 190 frtot fordított.

2. A főiskolai ifjusági gyámintézet, melynek czélja: szegénysorsu ev. gyülekezetek s egyházi intézetek gyámolítása, kiterjed az egyházkerületi tanítóképző intézet s az ezzel kapcsolatban levő gyakorló-iskola növendékeire is. Az ifjuság kebelében rendezett gyűjtés útján szerzett önkéntes adományokkal járul azon magasztos eszme megvalósításához, melyet a magyar egyetemes evang. egyházi gyámintézet tűzött ki célul. Az egyházkerül. s az egyetemes gyámintézetnek közvetve, a tanári karnak közvetlen számol be évi működéséről.

Elnöke e. i. Poszvék Sándor lyceumi igazgató, jegyzője: Baldauf Gusztáv, pénztárosa: Pröhle Károly theol. hallgatók. Ezek a főgymnasium 4 felső osztályának s a theol. és tanítóképző intézetnek 3—3 növendéke által alakított bizottság közreműködésével végzik az ügykezelést.

A folyó iskolai évben volt június hó 13-ig

a bevétel: 1895/6 végén pénztári felesleg 13 frt 94 kr.; adományok gyűjtés útján 70 frt 87 kr.; időközi kamat — fl. 97 kr. = 85 frt 78 kr.

a kiadás: az egyetemes egyházi gyámintézeti pénztárba be-
küldetett 20 frt — kr.; segélyezésre fordított: az országos pro-
testáns árvaháznak 10 frt, a szentantalfai gyülekezetnek 10 frt, a
dunaföldvári gyülekezetnek 10 frt, az egyházker. gyámoldai jubile-
umi alap javára 30 frt = 80 frt — kr.

Az 5 frt 78 krnyi felesleg a jövő évre tartatott fenn.

A »Gyámintézet« s a »Flugblatt« számos példányát bocsátották ifjuságunk rendelkezésére az illető szerkesztő Nt. Bognár Endre s Löw Fülöp lelkész urak. Fogadják e lekötelező szivességükért mély köszönetünk őszinte kifejezését!

d) Főiskolai tápintézet (alumneum), kiterjed az egyházkerületi főiskola mind a három tanintézetére.

Az 1896/7-iki tanév kezdetén felvétetett a tápintézetbe 327 tanuló, az iskolai év folyama alatt belépett 4, évközben kimaradt 7, marad tehát a tanév végén 324 tanuló. Ezen létszámból esik a gymnasiumra 245, a theologiai intézetre 12, a tanítóképző intézetre 67.

A tápintézeti egész évi díj jelenleg 60 frt; ezenkívül fizet minden tag felszerelésre 1 frtot. Tápintézeti díjkezdvezményben részesült a tápintézeti pénztár terhére összesen 100 tanuló, még pedig 20 frt díjengedménnyel: 50, 40 frt díjengedménnyel: 31 és ingyenes volt 19 tanuló. A rendre felügyelő két theol. hallgató (senior) szintén fel van mentve minden fizetési kötelezettség alól.

Az egyes tanintézetek szerint következőleg oszlik meg a kedvezményesek száma:

a) 20 frt díjengedményben részesült 30 gymnasiumi és 20 tanító-képezdei tanuló.

b) 40 frt díjengedményben részesült 2 theol. hallgató, 14 gymnasiumi tanuló és 15 tanító-képezdei növendék.

c) Ingyenes volt 5 theol. hallgató, 7 gymnasiumi és 7 tanító-képezdei tanuló.

Ezen felsorolt kedvezmények, valamint a Simunyak-féle és Berg-féle alap kamatjából nyert segély egyenértéke következő:

1. 20 frt díjengedmény értéke:		
30 gymn. tanulóé	600 frt	
20 tan.-képezdei növendéké	400 »	1000 frt
2. 40 frt díjengedmény értéke:		
2 theol. hallgató után	80 frt	
14 gymn. tanuló után	560 »	
15 tan.-képezdei növendék után	600 »	1240 frt
3. Ingyenesek engedményei:		
7 theol. hallgatóé (seniorokkal együtt)	424 frt	
7 gymn. tanulóé	420 »	
7 tan.-képezdei növendék engedménye	420 »	1264 frt
4. A Simunyak-féle alap kamatjából:		
7 gymn. tanuló à 60 frt	420 frt	
3 theol. hallgató à 60 frt	180 »	600 frt
5. A Berg-féle alap kamatjából:		
2 gymn. tanuló à 50 frt	100 frt	
1 theol. hallgató à 50 frt	50 »	150 frt

Tehát a kedvezmények értéke: 4254 frt

A tápintézetben étkező ifjak kaptak reggelit, ebédet és vacsorát; reggelire 0·3 liter tejet és zsemlet; ebédre hetenként ötször huslevest, hust és főzeléket, egyszer gulyáshust és tésztás ételt, egyszer rántott levest és tésztát, vasárnapon pedig a rendes ebéden kívül kalácsot vagy pecsenyét; vacsorára hetenként kétszer pörkölt hust, kétszer kalbászt, háromszor rántott levest és tésztás ételt. Ezenkívül külön-külön ebédre és vacsorára 25 deka kenyeret. A sátoros ünnepek második napján is a rendes ebéden kívül kalácsot kaptak. Egy lyceumi tanár menyegzője napján, 1896. nov. 14-én az ebéd javítása céljából vett kegyadomány folytán a rendes ebéd kalácsos és borral bővített. Hushagyó kedden virtsologi Rupprecht Kálmán ur vendégelte meg az ifjakat fánkkal és borral.

A tanév folyama alatt befolyt kegyadományok külön rovatban (1. értesítőnk I. fejezetében i) 1. pont alatt!) vannak felsorolva.

e) **A tanuló-ifjúság gyámolítására fordított különböző segély-
összegek egybefoglalása.**

Könnyen áttekinthető alakban mutatjuk ki e rovatban azon különböző jótéteményeket, melyekben tanuló ifjúságunk részesült. Megemlékeztünk ezekről a megelőző szakaszokban egyenként, — hadd foglaljanak itt csoportosítva helyet. Az a jelentékeny összeg, melyet képviselnek, némán de elég érthetően hirdeti intézetünk megdicsőült s élő jótévőinek örök hálára lekötelező áldozatkészségét.

a) **A fő g y m n a s i u m b a n :**

	A jótétemény egyenértéke
1. Tandijmentességet élvezett 30 tanuló, köztük 15 egész- s 15 féltandijmentes	630 frt — kr.
2. Ösztöndíjas volt 80 tanuló és 1 drb arany	2433 » 50 »
3. Tápintézeti kedvezményes volt 60 tanuló	2100 frt --- kr.
4. Gyógykezelési s magánkórházi ápolási költség volt	623 » 14 »
	<u>Összeg 5786 frt 64 kr.</u>
	és 1 drb es. s kir. arany.

b) **A t h e o l. fő i s k o l á b a n :**

1. Ösztöndíjas volt 13 hallgató	752 frt — kr.
2. Tápintézeti kedvezményes 13 hallgató	734 » — »
3. Gyógykezelési s magánkórházi költség	96 » 85 »
	<u>Összeg 1582 frt 85 kr.</u>

Az összes iskolai jótétemények egyen-
értéke e szerint:

7369 frt 49 kr.
és 1 drb es. k. arany.

VIII.

Értesítés a jövő 1897/98-iki tanévre vonatkozólag.

a) A főgymnasiumban az iskolai év szeptember hó elsején kezdődik. A hó első 3 napján lesznek a beiratások, javító, pótló és felvételi vizsgálatok; szeptember 4-én pedig a főiskolai isteni tisztelet után a tanév ünnepélyes megnyitása s a törvények felolvasása. Későbbi felvétel csak a késelem indokolásával, illetőleg a tanhatóság engedelmével történhetik meg.

A kik a folyó tanévben elégtelen osztályzatot kaptak s szeptember havában javító vizsgát akarnak tenni, ezt junius hó végeig az igazgatónál bejelenteni tartoznak. Az egy tárgyból bukott tanulóknak, — 1893. 30. t.-cz. 11. §-a értelmében — a tanári kar, a két tárgyból bukottnak az egyházi főhatóság adhatja meg a javító vizsgálatra szóló engedélyt. Ki kettőnél több tárgyból bukott meg, az ily engedélyt egyáltalán nem nyerhet.

A felvételnél okvetlenül szükséges, hogy a beiratkozni akaró tanuló hiteles bizonyítvánnyal igazolja eddigi tanulmányait, a ki pedig a megelőző tanévben nyilvános tanintézetbe beirva nem volt s vizsgát nem tett, szinte hitelesen igazolni tartozik, hogy hol töltötte a megelőző tanévet s miért szakította félbe tanulmányait.

Az I-ső osztályba csak oly növendékek vétetnek fel, kik a 9-ik évet már betöltötték s arról, hogy a népiskola négy osztályát jó sikerrel elvégezték bizonyítványt mutatnak fel, vagy felvételi vizsgával igazolják a megkívántató képzettséget.

Mint hogy a törvény értelmében egy osztályba 60-nál több tanuló felvenni rendszerint nem szabad, felkéretnek az ille-

tők, kik a gonviselésök alatt levő gyermekeket, főgymnasiununkba, különösen az I-ső osztályba adni szándékoznak, hogy szeptember I-ét megelőzőleg írásban jelentkezzenek.

Azok, kik először iratkoznak be a gymnasium valamelyik osztályába, kötelesek a keresztlevelet, illetőleg születési bizonyítványt s az újraoltási bizonyítványt felmutatni. — Az újraoltás igazolásának kötelezettsége fennáll azokra nézve is, kik évközben töltik be 12-ik évüket.

Az iskolai tartozások előre fizetendők. A tandij egyéb járulékokkal együtt az I. félévben 21 frt, a második félévben 10 frt.

Az izraelita vallású tanulók ezen kívül félévenként még 6—6 frtot, a magán tanulók pedig egész évre 5 frtot fizetnek építési költségek czimén. A magán tanulók vizsgadíja, mely a tandijon és az építési költségen kiül fizetendő: 30 frt.

b) A bölcsészeti theologiai főiskolában a beiratások szeptember elsejétől ugyanazon hó 7-ig tartatnak.

Az iskolai tartozások előre fizetendők. — Tandij, s egyéb díjak: a bölcsészeti theologia intézetben az I-ső félévben 14 frt 55 kr., a II-ik félévben 8 frt.

c) **A soproni gyülekezet kezelése alatt levő akadémiai alapítványokból az ösztöndíjak két részletben, január és június havában tétetnek folyóvá. A kérvények novemberben nyújtandók be az első félévi leczkekönyvvel (index) s a megelőző tanév bizonyítványaival (colloquiumi biz.) felszerelve. Május hó elején beterjesztendő a leczkekönyv a második félévről s az I-ső félévi colloquálás eredményét igazoló bizonyítvány. Az összes igazolványok kellőleg hitelesített másolatban, vagy eredetiben csatolandók a kérvényhez. A Glozius Dániel féle ösztöndíjat (évi 250 frt) csak oly akadém. hittanuló nyerheti el, ki félévenként valamely bölcs, tantárgyat hallgat, abból jó sikerrel colloquál s azt a jelzett módon igazolja.**

d) **A tápintézetbe való felvételre a következő szabályok állanak:**

12. Teljes évi díj mellett a tápintézetbe felvehető, a mennyiben ezt az intézet pénzvizonyai megengedik, a főiskola három tanintézetének, (főgymnasium, theol. intézet s tanítóképző-intézet) minden növendéke.

13. A kedvezményes helyekért folyamodók kérvényeik mellé, — melyek az iskolai bizottsághoz, mint egyuttal tápintézet bizottsághoz czimzendők és a tápézeti gondnoknál nyújtandók be, még pedig legkésőbb szeptember hó 10-ig, — a következő okmányokat kötelesek csatolni:

- a) a megelőző iskolai tanévről szóló bizonyítványt,
- b) szegénységi bizonyítványt,
- c) az illető lelkész ajánló levelét, melyben a folyamodó családi állapota részletesen fel legyen tüntetve.

b) lelkészek s tanítók fiai szegénységi bizonyítványt felmutatni nem kötelesek.

14. Kedvezményesekül csak szegénysorsu, kifogástalan magaviseletű szorgalmas tanulók vehetők fel. Ingyenes és másodfoku kedvezményes csak oly szegénysorusu és jó magaviseletű tanuló lehet, aki jeles vagy legalább is jó általános osztályzatot képes felmutatni. Elég-telen osztályzattal kedvezményben senki sem részesülhet.

15. A kedvezményes helyekre való felvétel rendszerint egész évre történik; de ha valamely kedvezményes tanuló, az év folyamán az élvezett kedvezménynek meg nem felelő magaviseletet tanusítana, vagy tanulmányait elhanyagolná, attól a tanári kar előterjesztésére a tápintézeti bizottság által meg is fosztható.

16. Ha valamely tanszakon nem volna annyi tanuló, a hány kedvezményes hely számára fenn van tartva, az üresen maradt helyek a többi intézetek rendelkezésére bocsátandók. — Az évközben megüresedett kedvezményes helyek szintén betöltendők és pedig a megfelelő tanszakok növendékeivel.

A kedvezmények kiosztásánál tekintetbe veendő, hogy a folyamodó nem részesül-e más iskolai jótéteményben. Ily esetben egyenlő viszonyok mellett az van előnyben, ki másnemű gyámolításban nem részesül.

17. A tápintézetbe való felvétel rendszerint a tanév kezdetén történik. — A tanév folyama alatt csak a hó 1-én és 15-én lehe belépni: ugyanezen időpontok lévén irányadók az esetleges kilépésnél is.

18. A kilépés a tápintézeti gondnoknál mindenkor bejelentendő s pedig annyival inkább, mert ezzel szűnik meg a tagsági díj fizetésének kötelezettsége! A kilépett tag a befizetett összegnek öt megillető részét visszakapja.

19. Oly tanuló, ki a megelőző évről hátralékban van, csak tartozása lefizetése után vehető fel.

Jegyzet: A kedvezmények számát s fokozatait a tápintézet-ről szóló fejezet tünteti ki.

T A R T A L O M.

—72—

- I. A lyceum ez évi történetére vonatkozó adatok.
- II. Kormányzat, felügyelet és fegyelmi hatóság.
- III. Közös ügyek elintézése.
- IV. A lyceum alkatrészei.
 - A) Főgymnasium :
 - 1. Történeti adatok.
 - 2. Tanári kar és tantárgybeosztás.
 - 3. Végzett tananyag.
 - 4. Vizsgálatok ; adatok a mult évi érettségi vizsgálatokhoz.
 - 5. A tanulók névsora.
 - 6. Statisztikai táblázatok a főgymnasiumi ifjúságról :
 - a) általában ;
 - b) az előmenetel, magaviselet s egészségi állapot szerint,
 - c) a tanulók szüleinek polgári állása s illetősége szerint.
 - B) Bölcsészeti-theologiai intézet :
 - 1. Történeti adatok.
 - 2. Tanári kar.
 - 3. Tantárgyak ; heti óraszám s tanfolyamok.
 - 4. A hallgatók névsora.
 - 5. Colloquiumok, vizsgálatok.
- V. A tanuló ifjúság öntevékenysége ; önképzőkörök, egyesületek.
 - a) Ifjúsági „Magyar társaság.“
 - b) Gyorsírókör.
 - c) Theologiai önképzőkör.
 - d) Főiskolai zenetársaság.
- VI. Tanszerek :
 - 1. Könyvtárak :
 - a) Lyceumi közös könyvtár.
 - b) Ifjúsági „Magyar társaság“ könyvtára.
 - c) Ifjúsági theologiai könyvtár.

2. Főgymnasiumi, szertárak és gyűjtemények :

- a) Természettani szertár.
- b) Természetrajzi szertár.
- c) Rajz szertár.
- d) Torna szertár.

VII. A tanári kar kezelése alatt levő alapítványok ; tanári nyugdíjintézet.
ősztöndíjak, segélyegyesületek és tápintézet.

- a) A tanári kar kezelése alatt levő alapítványok ; nyugdíjintézet.
- b) Ősztöndíjak.
- c) Segély-egyesület.
- d) Főiskolai tápintézet (Alumneum.)
- e) A tanuló ifjuság gyámoltására fordított különböző segély-összegek egybefoglalása.

VIII. Értesítés a jövő 1897/8. tanévre :

- a) a főgymnasiumra,
- b) a bölcs. theologiai intézetre,
- c) az egyetemi ösztöndíjakra és
- d) a főiskolai tápintézetbe való felvételre vonatkozólag.

